





ORSZÁGOS  
VENDÉGLŐS  
SZAKKÖZLÖNY.

# FOGADÓ

ORSZÁGOS  
PINCÉR  
SZAKKÖZLÖNY.

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSIIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

## HIVATALOS KÖZLÖNYE

az „Országos Vendéglős Egyesület”, — a „Székesfehérvári Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata”,

a Szabadiai Szállások, Vendéglők, Kiváltságosok és Kocsmárosok Egyesülete, — Talárványi Vendéglősök és Kocsmárosok Egyesülete, — Veszprémi Vendéglősök, Kocsmárosok és Kávéos Ipartársulata — Kassai Szállások, Vendéglők, Kocsmárosok és Kávéos Ipartársulata — Ezerékesi Vendéglősök, Kávéos és Italmező Ipartársulata, — Brassói Vendéglősök, Kávéosok és Kocsmárosok Ipartársulata, — Csepeli Kocsmárosok Ipartársulata, — Sávár és Váti Vendéglősök, Mészárosok és Hentesek Ipartársulata, — a Péc—Bárány Vendéglősök Ipartársulata, — Aradi Pincér Országjáró és Elhelyező Egyesület, — Nemessy Vendéglős Ipartársulata, — Pászonyi Pincér Országjáró és Mészárosok, — Levendési Szállások, Vendéglősök és Kávéos Ipartársulata, — a Szarmatizáló Foglalkozó, Vendéglősök és Kávéos Ipartársulata, — Zombori Foglalkozó és Vendéglősök Ipartársulata, — Nemessyvári Vendéglősök Ipartársulata, — Hunyvári Vendéglősök, Vendéglősök, Kávéosok és Kocsmárosok Ipartársulata, — Geogrófiai Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulata, — Soproni Kávéos Vendéglősök Ipartársulata, — Sárospataki Vendéglősök Ipartársulata és — az Érsekújvári vidéki Foglalkozó, Vendéglősök, Kocsmárosok és Kávéos Ipartársulata.

Előfizetés: Egy évre 12 K. Félévre 6 K.  
Megjelenik 1-én és 15-én.

Szerkesztő és lapfajdos: **FLÓR GYÓZÓ.**

Szerkesztő és kiadóhivatal: **Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. sz.**

## Pünkösdi rózsák

Szederindás Julát vén-csárdának.  
Beszítőd a nap sugarával,  
S elárastá az egész ház tőjét.  
Melegével, fényes mosolyával,  
Még a ctyéren is napfény jászolt,  
S körös-körül — rózsá nyílt, virágyzott.

Körös-körül rózsák nyiladoztak,  
Piros rózsák, gyönyörű virágok!  
S a rózsák közt állt az öreg-csárdás  
És úgy nézte azt a szép virágot, —  
Mely ott ékeskedt körülötte:  
S melynek szépségét csak ő érezte ...

... Más öröme sem volt, élte napja  
Más fénygel se ragyogott reája;  
A sorsnak csak zordonát érezte,  
És a jobbat, — most már nem is várja;  
Mi öröme volt hosszú életben,  
Itt találta rózsái körében.

Rózsáinak él ő már jó régen,  
Csak azokat ápolja, gondozza;  
Ezek közé jön, ha nincs vendége,  
Vagy ha lelkét valami bú nyomja:  
Itt felevidul s kiderül a lelke —  
De most más lele száll tekintete ...

Csárda mellett az út közepéről,  
Utasember néz be az intoába, —  
Kopott ruhás, bogyadt alakjáról,  
Meglátszik, hogy rég volt része jobá;  
Sápadt aréat az inség beróttá —  
Nem is evett immár két nap óta ...

Az ősz csárdás nézi s lt mindjárt,  
Hogy a szegény beltré, de nem mer;  
Beszél tehát: „Öröse telkem, hol vagy,  
Hívd be azon utas embert, s lásd el:  
Adj szegénynek enni, inni bőven  
S utaróval — jó szót, elmenőben!”

Aztán elfordul, hogy meg ne lássák,  
Hogy egy konyet törül ki szeméből,  
Amely o! lakadt és onnan jött fel  
A jóságos szíve közepéből;  
S nem látta ezt mások, csak a rózsák,  
Amelyek közt halk sóhaj kelt szerte —  
A virágok egymásnak susogták:  
Ald meg élet, áld meg Isten ére.

Venfgados.

## Italmérési bajok.

IV.

Eddigi fejtegetéseinkben rámutattunk azokra a mindennapi esztetekre, melyek annyira tömegesen nehezeden a vendéglősökre, hogy a színe-jáva, a legesekelyebb alkalom kínálkozásaiok nemelünkül az erről a pályáról. A közönség, más ipart gyakorlati polgártársainknak fogalmuk sem lehet ezekről a bajokról, melyek a vendéglőspart sültek és anyagi pusztulással tenyegetik minázokat a rendes vendéglősöket, kiknek meg van veszteli valójuk. Szakköreink azonban nagyon jól tudják, hogy az az újdosult vendéglős, ki a tisztességbe is tüközök konkurenciát fejt ki kardársainak szímben, alighanem oly vesztelemben sántítál, ami nemcsak a tisztességbe, hanem má-ba is tüközök.

Hogy az ilyen egészségtelen állapot kialakulhasson annak megvan a maga oka.

Vegyük a sok közül egyetlen egy példát, ami egymagában is elég lesz a bizonyításra, mert hiszen a többi hasonló hozzá.

Egy becsületes kárpitosmester rendes „stamm”-vendége az üzletéhez legközelebb fekvő vendéglőnek. Addig-addig jár oda és lesi a munkát, amíg megtanulja, hogyan kell 1—2 deci vagy akár egy liter bort, fröcsöt vagy 1 pohár sört a vendégnek kiszolgálni. — Sőt már annyira otthonos a vendéglőnek, hogy sokszor a vendéglős „kényelmére” ő szolgálja ki a vendéget. Tehát gyakorolja is azt a mesterséget, hogy annál jobban tudja. És mikor megbizósodik, hogy már tud a korsóbeli bort kíméletlenül és a pohárba önteni, meg a csapról a pohár sört leereszteti és látja, hogy mégis csak több fröcsöt fog el mint divan vagy „lotel”, — gondol egyet és felvesz vendéglőnek. Odatelepedik valamelyik régi vendéglős nyakára. Az engedélyt megkapja, mert azt mindenki megkapja, mert ne adnák azt a példál volt kárpitosnak?

Hogy megsem ért mindenhöz, azt csak akkor tudja, mikor borkereskedőtől vagy aká termelőtől beszerezett egy két hordó bora elmozdul, vagy valamely parafaluskának nem ismerése miatt megbuntelt, vagy mint konkurráló „kezdő” anyit hitél, azt, hogy mikor a bor-, sör-, hús- és egyéb számlákkal elrontják az illúzióját és nem tud fizetni. Ilyenkor szívesen visszaváncokzik a kárpitosasághoz, de a lakár nem engedi, tehát igyekszik az üzletet eladni, ami nem igen megy, ha sok az üzleti adósság. Tehát bezárja, mert közben a hitelt is megvonták, a hitellező pedig zaklatják mint kárpitost is mindaddig, amíg

néhai vendéglősbeli adósságát meg nem fizeti. Szóval, egy tönkrelt eszistenciával több van.

Vajjon nem lett-e volna szerencse erre a kárpitosra nézve, ha nem kapott volna italmérési engedélyt? És amit itt példaképpen elmondunk a kárpitosról, az áll a többi foglalkozást ágakra nézve is, akár-melyikről is az italmérési pályára. Ezt pedig egyedül a pénzügyi hatóság akadályozhatja meg, mert ennek a hatóságnak jobban kell ismernie a vendéglőspart bajait, mint annak a nemszakértő kárpitosnak, bádogosnak vagy bármely más iparosnak vagy bármely más nemiparos munkedelőnek. Az állam kapzsága még sem terjedhet odáig, hogy a tudatlan embereket belebocsássa a biztos tönkjentás utvesztőjébe. Hiszen az államnak nem koldusok, tönkrement eszistenciák, hanem közhitelesítési képességgel bíró polgárok kellene. És igazán sajnos, hogy erre az igazságra az államkincstár külön figyelmetlenit kell.

Ami itt elmondunk a városra nézve, az ugyanilyen következményekkel áll a falura is. De itt a falun talán még kedélyesebben mennek a dolgok mint a városban. A falun még engedély sem kell az italmérési gyakorlására. Csak néhány héttel ezelőtt leplezett le az „Országos vendéglős egyesület” néhány községben száznál több ilyen engedély nélküli italmérést, melyek közül hivatalosan már sokat be is zartak. Mondanunk sem kell, hogy az ilyen üzletek nagyban árosítják a rendes italmérési üzleteket és nagy okuk van a vendéglősöknek, hogy ezen visszaélésekkel szemben védekezzenek. De ismétljük azt is, hogy a kormány kötelességét képezi a vendéglősöket legalább az ilyen visszaélésekkel szemben megvédeni és törvényesen védett érdekek megóvása szempontjából a törvénynek és törvényes állapotnak érvényt szerezni. Az erre szolgáló eszközök kezében vannak.

Hogy a törvénytelen állapot mennyire fokozza a kihágások állandó elkövetésére a közbátorságot, azt a következő, legfrissebb példát igazolja, amit alkalmunk volt Ceglédten tapasztalni.

Ebben a városban vannak korlátlan és korlátolt italmérési engedély nélküli, de egyformán korlátlanul gyakorolják az üzletet. De nemcsak, hogy nem leplezte, titkoszagos gyakorolják, hanem még ebtáblát is kitér gesztenek az üzletjőrá, hirdette, hogy bor, sör és palinka is kapható, nola semmilyén italmérési engedélyt nincs. Mondanunk sem kell, hogy ezek az üzletek, melyeknél az italmérési csak mellékfoglalkozást képez, az italkat olcsóbban adják és adhatják is, mint

az ital után nagy adót és illetéket fizető kocsmárosok. Mert a kocsmárosok a három ottoni sórraktár bevonásával a palackosított egységes árban való forgalombahozatalára egységet akarnak kötni. És iróniának elég, hogy az engedély nélküli italtermékek tulajdonosai is kötelezettek megfizetni. Bármilyen lehetetlennek hangzik is, mégis így van. Hát ennyire jutott a vendéglőspár. Tételes törvényvel lábbal taposnak az ilyen fizeték tulajdonosai és annyira fokozódik a hátrország, hogy a megtorlástól nem félnek.

Mit szól ehhez a legújabb feltevésekhez a budapesti vidéki pénzügyigazgatóság? Közégy mindenesetre jelentették ezt az állapotot.

### Kávékos közgyűlése.

A „Budapesti Kávépartisantsal” május hó 5-én tartotta 98. évi r. közgyűlését a Royal fogadó külön termében. A gyűlésen a következő napirend szerepelt: 1. Előnkö megnyit. 2. Az 1912. évi zárszámadás és évi jelentés előterjesztése és határozás a följelent megadásra iránt. 3. Választmány jelentése az alapszabályok módosítása ügyében. 4. A választmány jelentése a társulati tagoknál alkalmazott munkások nyugdíjára való biztosítása ügyében. 5. A választmány jelentése a múlt évi közgyűlésen kiadott indítványra. 6. Választmányba 8 rendes és 5 póttag, a főlgyűlés bizottságba 5 rendes és 3 póttag, a kávéeszegek és kávéfőzők segélyalapjára főlgyűlés bizottságba 5 rendes és 3 póttag választása. 7. Netáni indítványok. 8. Előnkö zárása. A közgyűlésről szóló tudósításunk a következő:

Weingruber Ignác elnök üdvözlő a tagokat valamint a közgyűlésen megjelent Dr. Soltész Adolfot, az Országos Ipar-egyesület titkárát, a szakiskola képviselőjét s a napi sajtó és szaklapok képviselőit. Utána a napirend 2-ik pontját, az évi zárszámadásokat és a jelentést valamint a jövő évi költségvetést Dr. Kemény Géza társulati titkár referálta. A társulati zárszámadás szerint bevétel 1912 évben 62298 kor. és 27 fillér. Kiadás 50663 kor. 67 fillér volt. Egyenleg (töke) átvétel az 1913 évre) 9793 kor. 68 fillér. Segélyalap vagyon: 23344 kor. 77 fillér, melyből a társulati házban van letetve 21963 kor. 98 fillér. Tényleges pénzállomány 678 kor. 79 fillér. Letárlak összege 31158 kor. 66 fillér. A társulati székház számlája 39005 korona. Némai Antal alapítványi töke 7500 kor. Munkanélküli alap 2061 kor. 26 fillér. Tiszta vagyon 91463 kor. 86 fillér. A jövő évi költségvetés-előirányzatba 51250 koronát vettek fel. A közgyűlés az évi jelentést és a zárszámadásokat valamint a költségvetés-előirányzatot egyhangulag elfogadta. A 3., 4. és 5-ik pontokat vita nélkül fogadták el.

A napirend 6-ik pontjánál, a választásoknál Upor József társulati alelnök szólalt fel s arra való tekintet el, hogy jelenleg nem kávé — bár a projektograph vállalatnál lévő igazgatóság tagtságát nem tartja inkompatibilisnak, — felveti ennek kérdését és erre nézve a közgyűlés határozatát kéri. A közgyűlés Bodó Adolf, Berger Leó és Brück Károly hozzájárulása után kimondotta, hogy semmi összehérhetelenség feltorlogni nem látszik és Upor Józsefet alelnökké állásának megtartására Upor József megköszönte a közgyűlés bizalmát s igérte, hogy vállalt tisztségének a legjobb akaratral igyekszik megelégni.

Ezután az elnök a felállított tanoncskola támogatására kérte a közgyűlést. A szak-

iskola felállításakor 90 tanonc lett beíratva, ez a szám azonban, nemhogy szaporodott volna, de csökkent és jelenleg 68 iskola-látogató van. Ajánlja, hogy a tagok vegyének tanuló fiukat, mert ez ipari szempontból igen fontos. Nektünk — ugymond — kötelesegtünk a jövőendő generációról gondoskodni. Azt sem találja jónak, hogy a kávékos egyrésze a fiukat mint szivaros-gyereket dolgoztassa; ily módon a fiu nem tanulhatta a szakmát. Szavaz eladásra a 90 éven felüli pinécereket ajánlja alkalmazni. Nem helyes az sem, hogy a gyerekeket déli 12-től éjelt után 2—3 óráig dolgoztassák; hisz így a fiu másnap delelőt képtelen a szakiskolában megfelelően figyelni és tanulni. Ugyanevak a munkaközvetítő pártolását ajánlja a tagok figyelmébe. A szakiskola jelenlegi igazgatója a szakiskoláról tesz jelentést. Szintén abban az értelemben találja a hibát, mint az elnök.

Mészáros Győző a munkaközvetítő és a tanoncskola körül tapasztalható hibákra mutat rá. A tanonccéget tartja a legfontosabbnak. Felpanaszolja, hogy melótt a szakiskola felállítását, egy állandó felügyelőbizottságra nézve tett javaslatot; de ez a bizottság egyszer sem hívták össze. A bizottságot újra meg kell választani és működésbe léptetni.

Gárdonyi József refferálta Mészáros Gy. felszólására és a munkaközvetítő működését mindenképp kielégítőnek tartja. Dr. Soltész Adolf az országos ipar-egyesület titkára üdvözölte az ipartársulatot a szakiskola felállítás alkalmából. Weingruber J. elnök Mészáros Győző kivánására a szakiskola felügyelő-bizottság összehívására nézve tett igérletet.

Kallós Márkus, az eddigi felszólalóskora megjegyzi, hogy csak díszesret, tömjénezést hallottunk, amiben azonban kevés az igazság; így hiszi, hogy a főlgyűlőkön nem fejezték ki őszintén véleményüket. A tanonccora nézve megjegyzi, hogy ő kitőlön gondot fordít a nevelésre és vidékről szerzi be a fiukat, tanítja és vesződik velük, de alig vannak nála pár helig s máris más kévelőházban dolgoznak. Ezt a hibát és kellemetlen állapotot a vezetőség figyelmébe ajánlja és erre nézve orvoslást kéri. Ő különben a kávékosban találja a hibát; emellett szót ezekenek az a közönbösségük is, hogy 200 társulati tag közül csak 40-en vesznek részt a közgyűlésen. — Mészáros Győző üjből felszólalásában a bajok orvoslását szervezkedéssel és agitációval véli orvosolhatni.

Bodó Adolf annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a kávékos nem akarnak a tanonccokkal vesződni. Egyes heveken tulságosan ki is használják őket. Van Budapestben 200 kávéház, tehát, ha minden kávéház csak egy tanuló is tartana, 200 tanonc iskolalátogató lehetne, nem 68. Pedig igen fontos az utódookról való gondoskodás, mert már az a generáció, — t. i. akik mint pinécere kezdtek pályájukat, amelyből ő is való — nagyon gyér száma apadt le. — Gárdonyi J. üjből felszólalásában a hibát szintén a kávékosban találja.

Brück Károly szerint csak panaszval van tele a kávékos, de segíteni, tenni senki sem akar. A vezetőség mindent megtesz a tagok érdekében, de szükséges a tagok nagyobb érdeklődése és munkálkodása is.

Ezután az elnök lezárta a vitát és ama keserű humorral kapcsolatos megjegyzést tette, hogy azért jöttek olyan kevesen a közgyűlésre, mivel most — béke van — Majd a megüresedett tiszti állásokra egy-

hangu szavazással a következőket választották meg:

Választmányi rendes tagok: Bodó Adolf, Harsányi Adolf, Holzer Leó, Katona Gyula, Mészáros Győző, Neményi Béla, Steuer Marcel, Wassermann Mór. Választmányi póttagok: Kálmán Gyula, Reiner Mór, Rónai Adolf, Sebők Mór, Strausz Miksa. Felügyelő-bizottsági rendes tagok: Bayer Marcel, Fejér Gyula, Pallai Miksa, Tauber Salamon, Wertheimer Lajos. Felügyelő-bizottsági póttagok: Pulay Gábor, Sprung János, Weisz Bertalan. A kávéeszegek segély-alapjára felügyelő-bizottsági rendes tagjai: Berger Leó, Gárdonyi József, Gruber Károly, Holstein Zsigmond, Upor József, póttagjai: Bayer Marcel, Kallós Márkus, Szeifert Antal.

Következett a napirend 7-ik pontja, az indítványok, melyeket a közgyűlés elintézés céljából a választmányhoz tett át. — Berger Leó indítványát, hogy a közgyűlés szavazzon jegyzőkönyvi közzétételre az elnöknek, Dr. Kemény Gézának a társulati titkárának, ki már 15 éve működik és most távozik a társulattól, F. Kiss Lajos szerkesztőnek, Gárdonyi Józsefnek és Vass Samunak, az eredményes munkálkodásukért; egyhangulag elfogadták. Végül az elnök szavai rekesztették be a gyűlést.

Ezután a Budapesti Kávékos Szövetség tartotta meg 5-ik évi rendes közgyűlését Brück Károly elnöklésével. Az előnkö megnyitöbeszéd után dr. Kemény Géza titkár az évi jelentést és a jövő évi költségvetést terjesztette elő, melyet egyhangulag elfogadtak. Azután az alapszabályok módosítását fogadták el. A módosított alapszabályok a tagdíjak nagyobb mérvű csökkentését célozzák. A szövetség tisztkárának a közgyűlés Weingruber Ignác indítványára, közzétételre szavaztak. Majd a választásokat eljették meg. Megválasztottak egyhangulag elnöknek: Brück Károly, alelnöknek: Kallós Márkus és Gárdonyi József, pénztárosnak: Holstein Zsigmond és ellenőrnek Gruber Károly. Még 10 végrehajtó-bizottsági tagot is választottak.

A két közgyűlés után lakoma következett, melyen Weingruber Ignác elnök a Némai Antal szerleggel a társulati házhoz készült érdemes titkárát dr. Kemény Gézát köszöntötte fel. Dr. Kemény Géza s. ép és megható szavakkal mondott köszönetet az öt évi óvatócört, majd emelkedtebb hangon mutatót rá a társulattal eltöltött 15 év gazdag eredményeire. A társulati 15 évvel ez-őtől 6 ezer korona budgettel dolgozott, ma pedig 60 ezer koronával dolgozik. A társulat valamennyi tagjára ürít poharát. Mészáros Győző, Gárdonyi József és Upor József a Törley cég képviselőit Somogyi J. és F. Kiss Lajos szerkesztőre, Berger Leó és F. Kiss Lajos Weingruber társulati elnökre, míg végül Kallós Márkus a kávékos szövetségére mondottak leikes felköszöntőket. A társásg lelkes hangulatban 11—12 óra körül oszlott szét. — Mindkét közgyűlésen a „Fogadót” Matsdál János képviselte.

### ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLEMÉNYEL.

Köreltem. Az Országos vendéglős-egyesület t. tagjait felkérjük, hogy az 1912. évre szóló tagdíjakat sziveskedjenek mentől előbb beküldeni.

Az elnökség

(Iroda: Rákóczi-ut. 13. II. 20.)

## A SZÉKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROK IPARTÁRSULATA HIVATALOS KÖZLEMÉNYEL

Az *Ipártársulat hivatalos helyisége:*  
VIII., Rákóczi-ut 11. II. 20. sz. a. van.

**Hivatalos órák:** minden hétfőn és szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Az *ipártársulat mindenemü hivatalos közleménye* kizárólag a „Fogadó” utján közölgetik.

**Jogtanácsot** az ipártársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az írást az ipártársulat irodájához fordul.

## TÁRSULATI ÉLET.

**Veszprém.** A Veszprémmegei vendéglősök és kocsmárosok ipártársulata ápril 16-án 23-án é. r. közgyűlésre hívta össze tagjait, miután azonban a 3-ik összehívásra sem jöttek össze határozatképes számban, a vezetőség azon alapszabály szerű rendelkezésnek az alapján, hogy a társulat *övenként újra alakítandó vagy főlösztaladó*, kimondta a jelen társulat főlösztalást, így értelemben azonban, hogy a társulatot új alapon szervezi és alakítja meg. Erről értesítette az „Országos Vendéglős Egyesületet, amelynek vezetőségét egyszersimt ilkerte az új alakulás körüli segedkezésben. Egyben a központnak (Országos V. Egyesület) elküldeni rendelte a járandó 50 kor tagsági díjat, míg a főmunkad társulati vagyont, takarékbá helyezik. Az alakítási teendők különben már megindultak s ennek közeli eredményeként letéslni fog a Veszprémmegei Vendéglősök Ipártársulata, amely nem volt, hanem lesz! — fejezi be sorait tudósítónk.

**Új ipártársulatok.** A váli járás vendéglős már régebben elhatározta, hogy az anyvi serelembe részesülj érdekeik megvédése céljából ipártársulatot létesítsenek. E tervet megvalósítandó, május hónap 20-án Tárnokban, a Bogár-léle „Feketesas” vendéglőben gyűlést tartanak, amelyen a „Váli járási vendéglősök ipártársulata” megalakítását fogják kimondani. Az érdeklő járási vendéglősök és kocsmárosok ezután is minél nagyobb számban való megjelenését kéri a Vezetőség.

**Razzia Ceglédn.** A ceglédi vendéglős-ipártársulat végre megokálta az engedély nélküli működő korlátlan és korlátolt italmérésnek gombamódra való elszaporodását, elhatározta, hogy ezeket az üzleteket összeírja és megindítja ezek ellen a törvényes eljárását. Az Országos vendéglős egyesület felajánlotta a támogatását, miután tagjai üzleti érdekeiről van szó.

## A somogyi baj.

— A buteliások. —

„Ólyan baj ez kérem, mint a szunyogveszedelem. A szunyogok ellen is alkalmazásba vesszük a védekezésnek mindenféle módját; pl. jó nagyokat csapunk a fullánkoss szárnyasok által megszállt testrészeinkre, azután üzünk, hesszegetjük őket, majd pipára vagy szivarra gyújtunk s jó hosszukat szippantunk, hogy mentül nagyobb füstlellegekkel fújassunk a szunyogokkal telített levegőbe. A dolog vége aztán mégis csak az, hogy fölköszölödnék a kellemes pihenésről kínálóztól helyről és ott hagyjuk az apró vészvíz vadakat. ... Így vagyunk és nem másképp azok-

kal a buteliásokkal. Ezek ellen is védekezhetünk, úgy ahogy a Fogadó is védte és ismétellen is védi a szegény, agyonnyargaltot kocsmároság erekeit; a végeredménye pedig ennek a becületés védelmi főrevésnek is az lesz, hogy nem azok a fullánkoss szunyogoknál is veszedelmesebb buteliások, hanem mi, kocsmárosok fogjuk otthagyni az ősi terennom!”

Az itteniek egy jóvaló és értelmes somogyi kocsmáros mondta a mulkiori hasonló tárgy közleményünk megjelölése után. Éz a kártársunk immár két évtizede bírja az egyik fogalmasabb somogyi község nagyvendéglőjét, amelyet azonban most készűl otthagyni és tenni, kényserülve van, a községben tulajtéson elszaporodott buteliások miatt. Kétszer és néhány száz a község lakóinak száma és c számnak megfelelő őt korlátlan engedély van kiadva. Az őt kocsmáros meg is érne úgy ahogy, tisztességgel, ha a kapzsi fiáné-politika nem szabadí rájuk hét darab buteliást. Ezek aztán nemcsak megnehezítették, hanem valóságilag kivették a szájköbül a falatot, úgyannya, hogy egy közlők már teljesen tönkre ment, míg kettőre most vár ez a sor. Hogy a másik kettőnek se lényeg a megjelölése, ezt az bizonyítja, hogy az egyik a mostani házberítály lejáratkörön készűl otthagyni a községet.

Hát ilyen a somogyi baj, a buteliások okozta sőtét veszedelem, amely végeredményben, nemcsak a kocsmárosokat teszi tönkre, hanem a kinstárt is érzékenyen megkárosítja. A kinstárt megkárosítása L. i. azáltal van, hogy a korlátolt engedélyezett bíró — de ezt nemcsak korlátoltan, hanem korlátlanul is gyakorló — buteliások alig fizetnek valamelyes adót s így ha kétszer annyit is kimernek — ami azonban teljesen kizárt dolog — a kinstárt meg akkor is 50-60% — kal kevesebb adóházasban részesül. A buteliások tehát nemcsak a kocsmárosokra, hanem a kinstárra is nagy veszedelem jelentenek és így fontos állami érdek is, hogy a *buteliás-kimeréseket* mentül előbb bezárják az egész vonalon.

A mulkiori cikkünkben emeltítettük, hogy ez a baj nem áll meg egy helyen, hanem mint valami ragályos betegség, mind messzebb s tovább terjed. Így Fehér, Veszprém, Zala és meginálk Tolnában és Baranyában vernek gyökert mindjohabban a buteliások. A napokban egyszerre két baranyamegei községből is kaptunk panaszos sorokat, amelyek a „Somogyi baj”-nak teljes betelkülődését írják le. Ezekben a községekben is — három vendéglőssel szemben öt buteliás és a másikban: negy vendéglőssel szemben hét buteliás gyakorolja az italmérés mindenféle fortélyt és csalafintaság fölhuzalásával. Ide tartozik az is, hogy sok esetben, még a *beszerzési áron is alul* adják, illetve mérik boraitak. De azért erre a nagy árleengedésre nem fizetnek rá, sőt, itt is megtalálják azt a bizonyos hasznolt a buteliások.

A baranyai „buteliások” különben máris ott tartanak, hogy somogyi kollégáikat nemokára beírják — látam tekintetében. Mos így mutat a kép: — Somogyban két buteliás közé esik egy vendéglős Baranyában — két kocsmáros közé és fél. — De tenni községben és így több helyen már a rendes kocsmárosok száma is túlhaladták.

E hónap elejével egy tehémegei vendéglős kártársunk küldött egy érdekes levelet. Ez a levél a közegészségügy és a közisztaság kérdését hozza kapcsolatba

a buteliásokkal. Akik miként a rendes fogasztási adó és illeték fizetésére, ép úgy nincsenek kötelezve az elele szabályok betartására sem. Ezt az érdekes levelet közelebb fogjuk ismertetni. — Ezuttal még a Kaposvártot megjelenő „Somogyi Ellenzék” című lapról emléksznünk meg, mely a mulkiori közleményünket szó szerint ismertette. Nevezett lap ezzel ugyan kötelességet teljesített, mert hiszen a „Somogyi baj” nemcsak a vendéglősök érinti közelebb, hanem a közgazdasági érdeke is kihatással van; ám ennek dacára mégis nagy szolgálatot tett és megérdemli, hogy a kártársak pártfogják és ily célból másoknak is ajánlják. A lennebb említett meggyekben levő községek vendéglőseit és kocsmárosait pedig ezuttal is fölthívjuk, hogy igyekezzenek szervezkedni, tömörülni közegénkint és járásonkint, mert a somogyi bajt gyökerestől csak így lesz lehetséges kipusztítani.

## Az asztal örömei.

— Elmékedés Glück Frigyes könyvéről: „Az izlés fiziológiája”-ról és Brillat Savarinról. —

II.

Tehát emlékedjünk. Úgy amint Brillat Savarin tette. Aki szinte az elmékedésnek láncaival lüzte egybe azt a bires könyvet, mely a gasztronómia érdekes tudományát a maga egészében öleli föl és tárja elénk. Azonban az is igaz, hogy Brillat Savarinak könnyű volt ezt tenni. — elmékedés és ebből egy szép csillogó láncaidot alkotni: hiszen ő tudosa és művésze volt a gasztronómiának. Az evés és ivás művésztelével kapcsolatos mindenmet ismerti kérdés a kislujában volt. Ezen a téren annyj jártassággal és tájékozottsággal, mint ő, senki sem rendelkezett. Brillat Savarin valóságos tára volt ennek a tudomány-nak. És ezt egy szép ckesen az mutatja s igazolja, hogy a zseniális gasztronómus, nemcsak az evés tudását és művészetét, nemcsak a napi életben szokásos s a táplálkozásra fontosabb ételeket s ezeken készítését és nemcsak ama sokféle anyagot, amelyekből azoi ételek előállítást nyernek, ismerte és ismertette, hanem lüen, a valóságunk megfelelően jól tájékozva mindazon élettani kérdésekről és szabályokról is, amelyek a táplálkozás révén az egyén és nemzet lentartása és fejlődése viszonyával, valamint a közegészségügynek fontos kérdésével vannak szoros összefüggésben.

Az itt — igazolásként — fölhozottak azonban a Brillat Savarin-féle tudást csak jelzik és kevesebb se fejezik ki. Hogy erről fogalmat nyerjünk; át kell lapozni „Az izlés fiziológiája” című könyvet, amelyben a gasztronómiával kapcsolatos tudományos kérdések ismertetése, szertelen nagy mennyiségben van fölhalmozva. De nemcsak ez a nagy halmozat, mint inkább a tudományos leírás roppant nagy változatossága tünik föl az olvasónak, aki az „elmékedés” során mintegy önkénytelen is az íránt kezd érdeklődni, hogy valójában mi is ez a bős és művelt francia tudós-e, művész-e, költő-e? Mert ezeket a képességeket mind egyesítve látja benne. Tényleg Brillat Savarin amilyen mesteri kezelője és ismertetője a gasztronómiai tudományával kapcsolatos kérdéseknél, éppoly ékes szavú költője is az — ételeknek. Mert költőre vall az, ahogyan Brillat Savarin lefesti s írja azokat az ételeket, amelyek ama bizonyos és minden-nél szebb és kedvesebb — „asztali örö-möket” szolgáltatják.

Amde bárki bármiként is vélekedjék ama kérdésről, mi Brillat Savarinban nem

látunk más, mint egy roppant széleskörű műveltséggel bíró egyént, ki a konyha-, szakácsművészet és egyáltalán a táplálkozás körébe tartozó összes kérdéseknek nemcsak gyakorlati, hanem elméleti szempontból is a legnagyobb ösmérője. Tisztában van mindennel, ismeri minden ágas-bogos és minden jelentékeltel kis kérdését a gasztronómiai tudományban, amellyel különben mindenféle közvetett és közvetlen eset, ami csak a bölcsőtől a sírig előfordul, kapcsolathoz hozható. És Brillat Savarin így teremti meg szertelen nagy kapcsolatát az „innyesség” és „ízlés” (ízlelés) fogalma alá tartozó és kevésbé tartozó kérdéseknek és így alakítja egy temelen nagy nagyságú a gasztronómiát, amelyet ha „Az izlés zitiológiája” című könyve megvilágításával akarunk tekinteni, retentetesen beletárad a szem a szél- és hossz-hatások keresésében. És ennek dacára, hiányzik ebből a tudomány-tömekegéből egy jókora darab és épen az, ami leginkább oda való volna. A hiányosság pedig az, hogy Brillat Savarin nem az a gasztronómus, aminek sokan vélik. Ez a roppant nagy ismeretű és tájékozottságú férfi ugyanis ép azon ismeretelmén rendelkezik teljesen, ami a gasztronómiához tartozik. A zseniális franciának ez a tudományja sántít, sőt, nagyon sántít és ezt mindjárt és abból lehet észrevenni, hogy az evés- és táplálkozás kérdése leginkább csak a körülötte történő dolgokat és kizárólag a francia konyhák szakácsművészeté produktumát vontatja be. Tovább, más nemzetelek táplálkozási és étel-viszonyára nem terjedt ki a figyelmé. Az is igaz, hogy Brillat Savarin francia volt és Franciaország elég nagy és már akkor is (a múlt század elején) elég művelt volt ahhoz, hogy ebben a kérdésben nem kellett — avagy nem tartotta szükségesnek — máshova fordulni. Azonban még nagyobb igazság az, hogy a tudomány nem ismer határokat és az igazi tudós tehát hét ország határain is átmege és addig jár s bolyong, amíg csak a kívánsí az az ő tudományja körébe tartozó ismereteket föl nem kutatja.

Ime egy szerény és jellemző kis példa — A mi *Glück Frigyes*nek nem tudós, de terjesztője és önzetlen pártolója a tudomány, amit több ismeret körülményen kívül az is elénk hoz, hogy Brillat Savarinának: „Az izlés zitiológiája” művét igen nagy áldozat árán, magyar nyelven kiadta. Mit telet ezzel *Glück Frigyes*? Azt, amit egy a tudomány kérdéseit iránt önzintén és komolyan érdeklő férfi csak tehet. *Glück Frigyes* tudvalegően az „ételművészetnek”, követezképpen a konyha- és szakácsművészetnek lelkes kultiválója és szentvédélyes kutatója az ide tartozó mindenféle kérdéseknek. Azért, hogy eheli ismeretét fejlessze és azt a tudomány ágat gyarapítsa, elővett mindent és nem sajnált sem pénz-pénzoldozatot. Így nem sajnálta azt a sok esztendőit igénybe vett fáradságát sem, hogy a francia gasztronómusok munkáit átböngéssze s tanulmányozza, hogy azután a szerzett ismereteit a gasztronómia és az ehez legközelebb álló saját ipara javára fordítsa. És ebben a kutatásban nem csupán a tudomány, hanem leginkább az sarkalata, hogy mindazon kérdéseket, amelyek a francia konyhát, mint elsőt és legjobbát igyekeznek átvinni a közéletfogásba, — alapjában és teljesen megismerje. Amikor pedig ezt tette, egyszerűsített kutatást végzett a többi és különösen ebben a tekintetben egyedül figyelmet érdemlő német gasztronómusok munkái közt is. Hogy a legjobban, az átböngészett művek közt

a francia Brillat Savarinak „*Physiologie de l'ouit*” című művét találta; ezt az bizonyítja, hogy a terjedelmes könyvet magyar nyelven is megjelentette.

Már most állapítsuk meg azt is, hogy vette-e Brillat Savarin nem ennyi, hanem csak annyi fáradságát is, hogy igyekezett volna „akari” volna érdeklődni más nemzetek táplálkozási viszonyai, konyha- és szakácsművészeté és azon egyéb és hasonló kérdések iránt, amelyeket egy igazi gasztronómusnak létlenül szükséges tudni és ismeri. Brillat Savarin mindezt nem tette és vajjon miért? Talán önbizakodottsághól, hogy a franciához hasonló konyhával egy nemzet se rendelkezik. Avagy tán sovinizmusba tartotta eztől vissza; arra gondolt talán, hogy akadhat nemzet, amelynek konyha- és főzötudása praktikusabb s fejlettebb és ez sérthette volna a nimbusz kérdését. Hát ha utóbbira gondolt, akkor ez nem is volt alap nélkül. Mert ha véletlenül Magyarországra bukkann kutatás szeme és itt meglátja s megismeri a magyar konyhát és ételviszonyokat, akkor azt is el kellett volna ismernie, hogy valódi jól étkezni sem a francia, sem más nemzetek, hanem kizárólag csak a magyarok élteknek. És Brillat Savarinban meg volt, sőt, fölételesen kifejtődött volt benne az inyes és inyenc dolgokat kedvelő embereknék az a képessége, hogy az itteni állítás igazságát meg tudja állapítani, amit pedig tenni azért is könnyű móljában állott volna, mert a főzés terén Magyarország aránylag sokkal jobban állott a múlt században, mint most. — Erről különben következő sorainkban fogunk elmélkedni.

Minden Tamás.

### Régi fogadók, új fogadók.

— Egy vén fogadók eltűnéséről. —

„Vá-Tűnnek, tűnedeznek régi fogadóink és vendéglőink. Itt is nyoma vesz egynek, amott is eltűnik egy másik; és így pusztul s ritkul mindegyre a régi sor, a kedves régi fogadók és vendéglők sora. Ma-mholnap más se lesz, mint csak az emlékek, amelyek szintén mihamar elenyésznek. A régi fogadók és vendéglők pusztulását esődsően szemlélő, pedig bus csüggedéssel kérdzi magzabán: vajjon milyen fogd lenni a régi helyén?”

Hogy milyen lesz, amelyek a régi helyett épül. — Egy a mai kor igénye és izlése szerinti nagyszabású és előké. Modern, izléses és nem olyan ósdi vágásu, mint az a másik, amelyben ugyan tágas, de alacsony szobák, hasonló ebédlő, borozó és söröző és kevésbé fényes kávéház várták a vendégeket. Az újban magas bár kevésbé kényelmes — s a technika minden vívmányával ellátott fogadók szobák, gyönyörű éterem — télikert — és a minden képelettel fölülmúló pazar fényes kávéház fogadók a közönséget. Mindezt különben, hogy hasonló előkelőnek épül és készül az új fogadók, jól tudja a kérdező. Csak arról nincs tájékozása, hogy milyen fogd lenni? Lesz-e olyan vonzó és olyan kedves, kellemes tartózkodást nyújtó, mint volt a régi?”

Vonzóság, kedves tartózkodás — mi ez? Mi vonzhatja jobban az embert, mint a mi szép és kényelmes, amit végre is könnyen meglehet szokni és ha már megszoktuk: nem-e válik ott a tartózkodás is kellemessé? Azonban van ebben a kérdésben valami csekélyke elemondás. Az tudniillik, hogy lehet valami nagyon szép és kényelmes és még se vonzó vagy kellemes. És ez leginkább a jelen kéré-

désben, a régi és új fogadóink lejeződik ki.

Nem megegyez messze, csak itthon, az öreg haza határain belül nézek szét. Ime egy nagy, előké város, benne három-négy előké fogadó. A kettő első homlokán fényes betűkkel jelezve: Hotel „Royal” szálloda és — Hotel „New-York” szálloda. Elnézem a szép és előké épületeket, amelyekre a műpítész kívülről is annyi díszet rakott, hogy némely fogadó belről a fényelvén is megelégedhetne. Csupa csin és fény látszik ezeken a fogadókon, úgy kívül mint belül. És ez a sok szépség, a külső dísz és belső nagy kényelem, mégis teljesen hidegen hagy. Mi teszi ezt: talán azok az idegen, a kevésbé jól hangzó fogadó-nevek? Lehet, hogy ez. Mert lám a másik két szerényebb külföldi fogadók csak a neveket látom, a szerény „Szőlő” és a „Zöldfa”-t s máris — mintha réges-régi jó ösmérősk volnának — kedvesek előttem. Mi itt a vonzó: talán a magyaros hangzás, kedves fogadó-nevek. —

Ki járt már a Tátrában vagy Herkulesen ahol a Graud hotelekben a „Palace” vagy más idegen-helyi vonatkozású és nem egy esetben „koronás” nevekkel kapcsolatos címeket látni, vagy a balatoni fűrdőknél, ahol a nagy fogadók homlokzatán — Hullám, Söt. Bendegúz, Balambér és más ily szép magyaros nevekkel lehet találkozni. És ki-ki mely helyeknek a fogadóira gondolt és emlékszik vissza kedvesebben?

Hát ez a csekélyke (soknál ugyan semmink se tetsző) valami, képezi azt a bizonyos elemondást az a vonzó kérdésében, vagyis az okot arra nézve, hogy lehet valami szép, csinos, de kevésbé kedves, avagy egyszerű, igénytelen s mégis vonzó és kellemes.

Es a régi fogadók és vendéglők letűnésével mintha ez a vonás is elenyésző lenne volna. Az ujjanknál már csak ritkán vagy egyáltalán nem lehet föllelteni ezt a fontos és tisztán magyaros sajátosságot, amely a régi vendéglők és vendéglők közt oly bensős kapcsolatot tudott teremteni. Ezt különben a legjobban bebiztosítja lát-hatjuk akkor, ha a rég letűnt fogadókról és vendéglőről szőlő irásokat olvassuk. Ezek az irások a leghehve visszattérőzői ama bensős és kellemes viszonyok; ami hogy mily közvetlen és őszinte volt, leginkább abból látszik, hogy azért az ily krónikák írói maguk is lelkesednek. Már pedig ha az író valamely dolgában a maga lelkesedését is kifejeznie juttatja; akkor az létlenül jó és kedves dolog. Az is igaz, hogy az ilyen — és egyéb — magyaros vonatkozású dolgokba, csak az igazi magyar író tud lelket és szeretetet önteni.

Tiszta biznyság emellett a debreceni „Arany Bika” fogadó létűnése, amelynek esetével *Móritz Zsigmond*, egy elége ismert és jónévtű debreceni íróember foglalkozott. A debreceni híres öreg Bika-fogadó szintén az envészet sorsára jutott, és *Móritz Zsigmond* ezt írta meg egy kedves históriában és tette közre egy fővárosi — a „Világ” című — lapban. De hogyan írta meg? Azzal a szerrettel, amelyely csak egy magyar vendég képes az ő vendéglőre iránt viselneti és olyan magyarsággal, amelyely csak a *Móritz Zsigmondok*, *Borbély Györgyok* és *Tömörkény Istvánok* rendelkeznek. Ennek a kiváló lajtāju magyar írónak annyira szép és tisztán kiforrott a magyarsága hogy irásában a magyar fölnek annyira kellemetlen „szálloda” (száll-ide-oda) szó egyszer se fordul elő. Mindenütt *fogadók* vagy a változatosság kedvéért, vagy ritkán, *szállóházak* említi. Ebből is látszik, hogy

igazi magyar írónak született. Be kár, hogy az ilyen íróból nincs valami tizenöt-husz darab a magyar fővárosban. Micsoda szép és helyes irány! Tudnánk ezek szabi annak a csunya, izléstelen fejlődésnek, ami — a *magyarság* és a *helyes közgazdasági politika* rovására — itt mindenütt, de különösen az ipar és kereskedelem terén nyilvánul meg.

A „Fogadó” nem szokott más, a lapokból átvett közleményeket hozni mert eleve anyaguk maga is bővegebben van. De ezt a kedves és zamatos magyarsággal megírt históriát, Mórty Zsigmondnak a debrecenai vevő „Bika” logadó elűnéseiről való megemlékezéséről, kész örményülletti át. Hisz annyit okulnivaló és gyönyörködtető van benne. Már pedig mi rávágunk utalva — mindakétféle. Ezenkívül az is megdugtató eme tanulságos sorokból, hogy a kezdetlegesség korát élő fogadós- és vendéglőiparnak, miként az egyes városok közéletében és gazdaságában, ép oly fontos szerepet van hivatva betölteni a nagy — nemzeti gazdaságban.

A déliabos Hortobágy szépséges metropolisanak régi — és az em-k nyomán épülő: uj Bika fogadójáról szóló sorait Mórty Zsigmondnak itt ismerteti:

Beteljesednek az „írás” szavai: „a régiek elmunkak, mindenek megújultak”. Az Arany Bika küvéházban április hó 18-án este utoljára muzsikáltak; a véc vendéglők kerekarú civis fogadása „*polyár Nemeth András* uram” — bizonyára nem minden meghatottság nélkül — „elparolázott” a csákány-bontásig hiszen kitartott utolsó vendégülletti is. Ezzel elmunkak a régi Bika-beli „zeneestélyek”, melyeknek a „boldogabb világban” reggeliz-reggeliz nem szakadt végük; hanem azért a régi falak lebontásával, a százados alaptok megbolgatásával nem következett el „záró fejezet” a véséges hírű magyar fogadó történetének. A régiek bár elmunkak, megújulnak az Arany Bika is. Ifjúhadó korszakhoz ért magak az öreg Debrecen is. Az altdóli „széles” város felzúszdótt életkedvűvel, megdótt igényével együtt emelkedik ki a romok közül toronymagasra az „uj” Arany Bika. A kúszdótt letévésénél, melyvel a híres fogadó uj korszakát megjelöljük, öntudatos reményekkel nézhetünk jövője elé. A magyar építészeti, tisztes vállalkozás, biztos jó-mód és kipróbált szorgalom társultak itt, hogy felépítsék, elővároszóják a magyar Alfldönek, sőt országunknak ezen leg-örösiabb, terhőhelyeinek gazdaságában pártalan, látványosságnak is gyönyörű fogadó-ház építkezéseit.

Az Arany Bika az utolsó időkig a város tulajdona volt. Most lebontott alakjában is a város építette le a nagy Steindl tervezete után egy elfűt, ódon fogadónáz helyén. Régente a város megbízottjai, majd hosszú évtizedek óta „árendások” szolgálták ki benne. Különös hangzása neve felé megoszolnak a vélemények. Van aki pogánykori hagyományok örökítőjének véli a régi magyar fogadók olyan kedvelt neveit, mint „Zöldta” (élet-lája), „Aranybika”, — „Fehérta” (a nap s a tenyészelt jelképe keleten), viszont Zolthai Lajos debreceni muzeumról úgy tudja, hogy az a saroktelek, melyen az uj Arany Bika is felépült, eredetileg egy „bika” nevű előkelő polgárszádnak volt a tulajdona. A Bika-esaldfőli Caralta sarcoltatásán után „adó-restanciák” miatt került Debrecen város tulajdonába 1693—96 között. A városi tanács „vendéglógadóvá” 1715—20 között fordította át s ezental mindmáiglan — a város „patronussága”

mellett — fogadónak használták. 1808 körül még egy aranyozott „vasbika” címerrel is felkészítették. Ez a bikás-cimer a muzeumba került. Mostan pedig felszázadra, ötven esztendőre a „nemes” város „gazda-jogai” is lefűggesztődnek. Az uj fogadót ugyanis nem a város, hanem részvénytársaság építette fel a szomszédos telkek hozzávásárlásával; két katasztrális holdnyi hatalmas területen.

Ez a részvénytársaság, az Arany Bika-részvénytársaság egy millió korona alap-tőkével alakult meg azonban a hatalmas arányú építkezések biztosítására a Debreceni Első Takarékpénztártól és a Forgalmi Banktól, előnyös feltételek mellett, még 2 millió 200 ezer korona fűggesztő kölcsönt vettek fel. A városnak 30 ezertől 80 ezer koronáig felelemelkő évi bírt fognak fizetni és ötven év múltával a város tulajdonába megy át ez a tejedelműleg beépített óriási vagyon.

Az „Arany Bika-részvénytársaság” cégje alatt a „modern” Debrecen kiptői közl a legkiválóbb s legtekintélyesebb vezető-polgárok egyesültek. Ha befektetett tőkéknek tiszteséges hasznát keresik is, a maga nemében ilyen pártalan szállóháznak pénzügyileg igen nehéz viszonyok közötti zavartalan, áldozatkész kiptévesével városunknak — az „egyetem-városnak” — és a hozzáfűződő nagy vidéknek érdekét nemkevesebb legdicséretesebben szolgálják. Az „Arany Bika-részvénytársaság” erkölcsileg, mint anyagilag nagy érteket, uttdő kezdeményezést jelent Debrecenben, a kissé nehézkes hírsen álló debreceniek között. Azok, akik városunk emeléséért ilyen munkára és ilyen köcskázatra készek, mindnyájan megérdemlenek, hogy a nyilvánosság előtt a köz-elismerés sugara ragyogja körül nevüket.

Az „uj” Arany Bika építőjét sok kitűnő pályázó közül választották meg a gords debreceniek. Erre a közel hárommilliósi építkezésre százegy pályázó volt (arész-leltre ajánlkozokat is beleértve) s ezek közül bizták meg Fónagy Béla budapesti mérnök, építési vállalkozót.

„Sovinszta” nyelvek süttőjük, hogy a vastagvaku magyaroknak az imponált lengekiből, hogy a budapesti mérnök Boszniaiban létező az osztrák versenyártsáknál Ó épüli a bosnyák kormány megbízásából a szarajevói igazságyví palotát s a nagy főgházat, melynek modern berendezése, szellős, egészséges cellái bizonyára jól jönnek esni az eddig nagyon sanyaru „börtön-viszonyok” közt élő bosnyák lótdőtenek s valósintu, hogy „átdőltözésnél” nem egy log közülük föld-kiáltni: Örméllm jöttem e helyre!”

Egyébként legérdesebb tulajdonsága a mérnök építési methodusának; a Debrecenben, szokatlansága miatt máris fel-tűnt — gyorsaság. Ezért írhatta egy debreceni lap ...

... tegnap vágott be az első csákány. A József herceg-utca 5. számú házat, s a „kis-Bikát” már színg lengerbőlalt boszorkányos gyorsasággal. Budapestről lehozott „rombolók” vezésele alatt végzik a munkások ezt a nem csekély elővágyzatot igénylő munkát. Debrecenben szokatlan tempóban és módon megy végbe a bontás; az utstesen nem hagytak egy követ sem és úgy az utcát, mint a törmelékét folyton öntözik, ugy, hogy alig van por. Április 15-én már a dísztermet bontják, s pár nap alatt a régi Debrecen legiptikusabb épülete el fog tűnni a föld színeről, hogy jöszet adjon Debrecen legitimpozízássá s legszebb palotájának ... Mint ez írás bizonyítja, április harmadikán még az első csákánytűseknél tartottak Fónagy Béla „boszorkányos” gyorsasága „bontói”; április tizenhetedik napján pedig már megkezdtek az építést, az alapozást az „Arany Bika” József királyi necege-utcai bérpalotájának.

— A bérházat folyó év végéig novemberre felépítet, — mondta szerényen, szelid mosolygól Fónagy.

— És a főcépületben, a nagy fogadóházban, mikor zendül meg újra a muzsika? Ha élünk, a jövő év őszén, az avatásnál szívesen látom ...

Az „Arany Bika”, márhogy a „régit” értem, engemet is megérted, falkára való tulkom, tinóm, bikám aprópénzen váltódott a — no, nem is éppen olyan esendes — falai között, hát megköszöntem, elfogadtam és meghívtát egy kis „bulejtőre”.

### Csak ne egyoldalun.

— A »kar-társolys” eset. —

A budapesti kávéházakat nagy szeretettel járó vénasszonyok, ismertek arról, hogy még a szeretet dédmamájukról rájuk maradt *ékszer-költőnőket* is magukkal „cipelik” sőt ha van néhány száz koronájuk, még azt is, hogy aztán ha a „tracés” vagy „tipp” pártnerőnek érdeklődni talál a remek „ritkűl” iránt, megmutathassa és a „pukkadásig” *felbuzhassa*, hogy az a „ritkűl” nemcsak kivűl, hanem belül is megmálmni való. Minűtan pedig az aggkorrjal jár a teledés; e nénikék hol itt, hol ott felejtik s hagyják el *ritkűl-kar-társolysait* a „fancolis” céllő belűjk gyomószótt ékszerkoltdőnőkkel.

Egy ilyen „kar-társolys” maradt a napokban a Hangli-kioszkban, amikor el is tűnt szerencsésen és mint később kiderűll, két pinéc törtéte el. Ezt az esetet a művelt, magyar napilapok mástel, sőt két hasábnál is nagyobb helyeken pertraktálták, a pinécí johárné diésdősítésére. S amikor ezt letekt, egynek se jutott eszébe, hogy az *élele traces-pártikra* vagyonokat cipelő vénasszonyok is, egy kis, ötök megillető erkölcsi kioktatásban részesítsék. Elfelekedtek arról különösen azért, mert a lopási história hósei „pinéc-ért” voltak. Már pedig az ő szempon-tjukból a pinéc-tolvaj más, mint a főbbi osztályból még nagyobb számban kértűrő csirkétok.

Bizonyos félreértések kikerűlése végett megjegyezni óhajtjuk, hogy nekünk eszűnk ágában sinésen e sorokban a kartársolys elemelőt védeni. Mielűttünk egyforma gazember minden tolvaj: legyen az a legelőkelőbb mágnás, szentri, hivatalnok, vagy bármelyik társadalmi osztályból való. És ezt igazolhatjuk azzal, hogy a „Fogadó” nem szokott elhallgatója lenni az eféle eseteknek. A jelen esetben azonban le akarjuk szőgezni azt az egyoldalúságot, amit a lapok az ilyen rendőri saj-tó-hírek publikálásánál tanusítanak. M a telenké hird. két hasábnál is többet szentelnek. És ebben a lapok mind egy huron látszanak pendűlni. A nagy Pestí Hírlap, éppen csak egy nem disztinyál, mint a kerajárós és kétkrajárós lapok. Kivételt csak a független „Népszava” és az „Alkotmány” képeznek, melyek a maguk szélső-pártiságukban is objektívek az eféle esetek bírálásában.

Bezzeg az olyan esetekről, amikor egy nőnek a 7—8 száz koronával ott felejtett kartársolysát vagy másnak apró értékes „jőszegét” sietve viszi és adja át a pinéc a gazdának; hallgat a krónika és — hallgatnak a lapok. Mert hiszen ilyenkor a

becsületés jó vonásuk lenne dokumentálva azoknak a pincéreknek, akik a sok rosszindulatú, igazgató és kötevédek természetű *urieberekkel* telített közönség kézenymét és „jölérézés”-ét, annyi sok ambícióját és szeretettel igyekeznek biztosítani.

### Vendégülösök találkozósa.

Minden iparágban tapasztalható, hogy az iparosok nagyobb számban ritkán találkoznak egymással, de különösen így van ez a vendégülösök közt. Kevés az alkalom arra, hogy nagyobb számban találkozhassanak és ha az alkalom már megvan, akkor — nem akarnak találkozni. Találkozási alkalom pl. az ipartársulati közgyűlés (évenként), ritkábban az országos kongresszusok (eddig kétevéként) és ezzel körülbelül az alkalom száma is kimértül. Ami most már az évi közgyűlést illeti, mint olyan alkalom, mely a vendülösöket egybegyűjtjen, sajnos meg kell állapítani, hogy igen gyakran csak meg, hogy a közgyűlés első egybehívására meg se lehet tartani. A tagok nem jelennek meg határozatképes számban, tehát a közgyűlés nem tartható meg. A kongresszusok eddig meglehetősen számu vendülösöt gyűjtöttek egybe és megállapítható, hogy örömmel üdvözölték egymást az egybegyűll kártársak. És ebben van valami logika is.

A vendégülösök az ország különböző részeiből jönnek össze, mindegyiket érdekli, hogy a másikat lássa és megismerje. Ez a meghatározás természetesen csak egyéni vállalkozás. A tárgyi ügyek, a bajok felsorolása, a védekezés eszközei stb., mely tárgyak a kongresszusok tanácskozási anyagát képezik, minden komoly szakembert az egyéni vonatkozású érdeklődésen felül is arra bírják, hogy a tanácskozáson résztvegyen.

Mindezek a találkozások a komoly munkának vannak szánva és ennek elvégzése után jól esik az egybekötés felzetlen, baráti és kártársi szórakozása, az ugynevett kedvelő mulatság. Ez utóbbi azonban banketten szokott megnyilatkozni és be is fejeződik. Mindenki hazatér, átél bizonyos tapasztalatokat, gyarapított szakemberi látókörét és megmarad a visszaemlékezés a szép napokra, melyeken t. i. annyi kártárs jelen volt és kinek kellemes, kinek nem a visszaemlékezés. Az emberek kedélyvilága és impressziója nem egyforma.

Mikor aztán visszatérünk, megint előlről kezdődik a régi tevé. Nem találkoznak. Nincs mód, nincs alkalom, ha van, akkor meg azért nem találkoznak, mert mód az alkalom is van. És itt ebben a tekintetben igen érdekes és tanulságos megfigyelést lehet tenni. Szeretjük egymást, de nem azaz a kártársi és benső tartalommal, amely a kártársi szellem tiszta kifejeződéséhez annyira szükséges. Ha pl. az egyik kártársnak az üzlete csak *valamivel* jobban meg mint a szomszéd kártársé, akkor már van valamelyes elentelés hangulata az utóbbi részéről az előbbivel szemben. Ez természetesen csak amolyan esztendő és magában zárt kis irigység, de elég arra, hogy az észinte kollektivitást bizonyos sulyal elnyomja. Kialakul azután az arcokon szép és észinte barátság, de a bensőben egy kis féreg maradozza. Ez az irigység „baellusa”.

Ezt a kis állatot pedig meg kell semmitenüdni, mert ha kicsiny is, nagyon veszedelmes.

Most pedig a budapesti kártársakról van szó. Mint hírlík a Székesfőv. vendégülösök és kocsmáros ipartársulat társulati kirándulást tervez az idén. A beavatottak

azt mondják, hogy a Balaton vidékére készülnek, amint ezt két évvel ezelőtt tették. A kirándulással alkalom nyílik a találkozáásra, a kedélyes együttlétre. Aki csak teheti, ragadja meg az alkalmat, hogy a kiránduláson, ha határozatba megy, résztvegyen, de ott legyen a család is!

Találkozunk minél többször, kölönös tisztelettel és szeretettel, egymással szemben észinte vonzalommal és mind-ebben megtaláljuk a biztást a vendégülös-  
ipar ügyeinek előbbrevitelére, a haladásra és végül a győzelemre.

Ugy legyen!

## KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK

**Kérelm.** Tisztelettel felkérjük azon előfizetőinket, akik előfizetésükkel hátralefektnek vannak, hogy az esedékes tartozásukat az előzáró vett levél, vagy lap utján kapott postautalvány felhasználásával sziveskedjenek beküldeni. Akiknek előfizetése jelenleg járt le, a mostani lappal postautalványt mellékelünk. Előfizetési és egyéb pénzek *Fogadó kiadványát Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. címre* küldendők be.

**NYMÉN HIREK.** Kovács Dániel a fővárosi Valéria-kávéház tulajdonosa, eljegyzte *Kreutzer* Erzsike urleányt, *Vaszyórcsót*.

*Hajner* Sándor temesvári főpincér eljegyzte *Wessel* Irént, *Wassel* Gusztáv temesvári vendégülös leányát.

**A kórlátolt italmérések alkonya.** Megirtuk már, hogy a pénzügyminiszteriumban behatoló foglalkoznak a kórlátolt italmérések ügyének rendezésével, mivel végre ott is megszokták a végtelen visszajeléseket, miket az ilyen engedélyekkel elkövetnek. Idején volna már igazán, hogy az ilyen üzletekkel szemben megvédjük a nagy adót és illetéket fizető vendégülösöket, kik abban a tekintetben nem kívánunk más, mint az italméresi törvény becsületés végrehajtását és alkalmazását.

**Visontamára gyűlést.** Tekintettel az idet Grási őber-keresletre, a visontai és mátrahegyaljai szőlőtelek borterékészítő r. t. igazgatóság elhatározata, hogy a régi évártaok felve örözli kincseit és egyvögveit az idén színten forgalomba hozza. Von degtől a kocsmáros kártársaink figyelmét em érdekes tényre azát hívjuk föl, hogy a Visontamára bortenmél társaság szőlőtelepein az idet termés is várakozson felül többlet is, s így a szükségletet a legnagyobb mértékben képes fedezni.

**Egy miniszteri ebéd Kólozvárosan.** Jankovich Béla közzoktatásiügyi miniszter e hó 4-én Kólozváron járt, s az alkalommal tisztelettel az ottani ismert és jó magyar konyhájáról híves Gráf János vasúti vendégülösné, a pályaudvari étteremben adtak ebédet, amelyen a miniszteren kívül, negyvenen vettek részt. Erről az ebédéről a következőket írja levelezőnk: „Nem valami sok fogásból állott ez a miniszteri ebéd, de ami volt, az dícséretre válhatott volna, bármilyik királyi konyhának. Ez különben nem akar dicséetes vagy atele „nagymondásos” állítás lenni, hanem csak egyszerű igazolása annak, hogy a kitűnő *erdélyi magyar konyha* nemcsak a „hires” francia főzöttek, hanem a királyi konyhákban is nagyon fölülmúlja. Következésképpen Erdélyben sok egyszerű polgári család pompásabban kosztol és étkezik, mint akárhány ország fejedelmé. És ha a mi Fogadóink módjában állna, leküldhetné ide azokat a „talentumos” pesti szakácsnőket és szakácsokat, akiknek itt alkalom nyílna meggyőződésü arról, hogy a főzölek-főzöletek nem *csirizeseztől-nyes sürlősütnél*, hanem kevésbé sürü lével s a „csomósodás” helyett: rántással és habarással kell és dukál készíteni. Ugyanígy megtudhatnák azt is, hogy a

turós rétesbe és az ilyen palacsintára nem szabad tenni: citrom- és narancsavat, vaníliát, gyömbért, mazsolát stb. eféle gemicéit, mert ezek ama tésztaik valódi készítésű módjával merőben ellenkezőek. De elsajátíthatnák itt több egyebet is és ezáltal színt, változatot és elevenséget vihetnek azokba az egyforma unalmas, — és csak ritkán sikerlél — ételeket fabrikáló székesfővárosi vendégülös konyhákba. Térjünk azonban tárgyunkra, a miniszteri ebédre, amely a következő fogásokból állott:

Idei szárnyas leves, finom metéltel, Idei kalarábé vegyes zsemetkékkel, Rántott csirke és pipe salátával s vegyes befőttel, Turós rétes, meggyes rétes, Sajt. — Gyümölcs-fagyalétek, Fekete kávé. — Likör.

Amint az étrendből is látszik, az étetek sem a sokféleségben, sem a franciái majmoló szakácsok idegen (és kevésbé izlése) étek-neveiben nem tűndököltek és vetkedtek egymással. Jankovich kultusz-miniszter ebédje egyszerű, vagyis olyan volt, amint a — jól étköző — középosztályhoz tartozók asztalára szokott kerülni. Az étetek azonban elváltak készítője ügy, amint csak kellett: kifűnő, magyaros izléstességgel. Hogy pedig az ebéd valóban jó és kitűnő volt, az Jankovich miniszter és 40 tagu vendégcseregők nagy megelégedésé igazolva (A).

A krtásty. Ezen a híres budai víznek a népzszerűségét és fölötté nagy elterjedtségét nemcsak kitűnő minőség s jó és kellemes íze, hanem az is igazolja, hogy az ujjában és régebben létesült nagy vállalatok, kávéházak stb. mind ennek a jónévi víznek a nemzeti és nemzetközi hírnévét, amely is nagyon mutatja kedveltségét a Krtásty-víznek, amelyet különben és leginkább mégis az emel ki, hogy vendégülösök és kávéházakban mind ezt kívánják rendelni és fogyasztani, s nemcsak náunk, hanem Japánban is, ahol a „Krtásty” bevezetése most történt.

**Borgazasági tanfolyam vendégülösök részére.** Az Országos vendégülösök egyesület közelebb a földművelésügyi miniszteriummal az iránt lép érintkezésbe, hogy a vendégülösök részére egy vidéki helyeken bortanfolyam tartassanak, hogy az okszéri borkezelésben minél nagyobb szakismeretre tegyenek szert. Azt hisszük a vendégülösök közt ez a terv ha megvalósul, osztalton örömet fog okozni. Mert sajnos, iparunk nincs képesítéshez köté s ennek káros következménye ép a borkezelésnél tűnik leginkább szembe. Ez a körülmény okozza aztán, hogy a vendégülösök között alig elenyészően értenek a borkezelésbe. A Fogadó különben ezt a fogylétkösséget már több ízben szóvá tette és ugyancsak ezen hibán javítandó közli az évente megjelenő Vendégülösök Naptára a borkezelés és pincei tendéut ismerető sok számos cikket és egy sereg hasznos tudnivalót. Így, elméletileg sikerült is sok vendégülösövevétel a borkezelésbe, ám az elmélet még nem gyakorlat és ezt valódi jól elsajátítani csak a pincében vagyis a fent említett borgazasági tanfolyamokkal kapcsolatosan lehetgeségek.

**Hi nyaral legények? Horvath** Nándor, az ország határán túl is ősmert és jőhírnévű *Lübenstein* Mihály cég kártársúta. A hazai fogadó, vendégülös és kávék kintánok és népszerű főzö- és csemegekészítődének ugyanis megvan az a módja, hogy a Székesfőv. egy szép nyáral rendelkeznek a már most hogy cselszükség egy igazi magyar étel-ember és szorgalmas kereskedő! A szép nyári vilái földszinti helyisége szezon-életnek nyári kereskedésben van berendezve és ő nem meg külföldi főződé mint a fővárosi nagyobb kereskedők és iparosok teszik, akik az itthon szerzett milliók nagyrészt szintén külföldi főződéheken fedezték el, hanem szezon átöltözödékek svábhgyi vilájába s mig amolyan egyrészt jőhívő örömmel szemléli a svábhgyi főződéket és vendégülösöket s a közbizonyos ellátó nyári vilái nyargalómát, másrészt a legkellemesebben töpi el a pihenésre szánt idejét nyaralójában, szőlő családja környezetében.

A hentes árúk és kolbász-felek ügyében a földművelési miniszternek rendeletet bocsajtott ki, melyben az illetékes hatóságokat arra utasítja, hogy a nevezett huszfeleket előállító iparosoknál gyakrabban tartsanak huszvizsgálatot s ha legesekélyebb visszaélés is tapasztalják, szigorú büntetésben részesítik őket. A rendelet szerint beigazolódt, hogy a megmaradt kolbászokat, bármily penészes és ragadósak legyenek is, nem semmisítik meg, hanem felpárolják s kevés Irissz hozzáadásával újat készítenek belőlük. A miniszter azt is kimutatja, hogy a husz-kolbász csak részben van husból készítve: a többi felét felhasználják az apróra vágott tögyet, a hasnyálmirveget, a marha- és sertésgyomrot s a kifőltözött zsírokat. — Ebből az okos és közérdeklő rendeletről azt hisszük ami iparunkhoz tartozók is tanulságot merítenek arra nézve, hogy az itt említett huszszűkeletűket csakis ismert és megbízható helyről szerzik be.

**Azok az idegennevű kávéházak meg a tulajdonosaik.** Nem tartanánk időseirnek és nem is hoznák ezt a közleményt, ha ugyancsak ebben a lapunkban nem közlők meg egy cikk, amely bevezető részében ér arra igyekszik rámutatni, amit az itteni soraink kifejezése juttatnak. Célja pedig mindkét közlésnek: változtatni, javítani azon a ferde és rossz ízlésen, a mi jelen korunkban mindenütt és így a fogadók és kávéházak címével is kifejeződik. Az illett, aki ízelést holmi Grádó, Westend, Ostend, Espianale és hasonló idegen címmel látja el, föl se tudja fogni, hogy ezáltal micsoda hibás és a jóízűbe tüköző dolgot követ el. Már pedig hogy valaki az izléstelennek mondjon, azaz: hogy valaki Magyarországon idegen címmel lessa el a zárt, amikor annak egyáltalán semmi célja sincsen, — az ugyancsak érthetetlen. — Ezt a közlést meg előzőleg egyik multkori számunkban „Egy sereg fogadó” címen foglalkoztunk az utjabban létesülő fogadókkal, melyeknek bérleti vagy igazgatói szinte a nyaktörésig igeznek magukat fárastani és mind azon annál, hogy leendő „szállidőadójuknak” minél gabalyodottabb hangzása idegen nevet tudjanak kisútni. Épungy mint sok pesti házas, akik szinte használó tura címekkel ékkéntelik el az üzletüket, noha azoknak a jobbnál jobb és kellemes hangzású magyar címeiket is adhattak volna. Erre a hírnökre aztán érdekes és amolyan *időközletni kívánó* közlést küldött be egy értelmes budapesti kávéházi főpincér, aki az említett idegen elnevezéseket azért okolja meg, hogy az ilyen kávéházak tulajdonosai — kevés kivétellel — előzőleg kereskedők, boltosok (vagy ilyen ségedék) voltak. Es ezt alábbi sorokban több adattal igazolni is kívánja. —

„A kereskedő és boltosokról pedig tudott dolgok, — monda érdekes filozofálással, — hogy szívből s lélekben inkább hajlanak az idegen felé és ez okozza, hogy a jobb magyaros cím szégyenletesnek (tán parázsitúnak) tartják s inkább a Nippon, Jildiz, Westend stb. ilyen nyakatekert *„kávészáji-név-”* nek esküsznek hűségét. A kereskedő-boltos-kávékos közül (a „kereskedő” alatt a nagyobb a „boltos” alatt a kisebb kávést ér) ezeket említi meg: — Jildiz-kávé (Fántó, volt boltos) Nippon, Chapeaux de Rouge, Westend (ennek kávésa szintén volt kereskedő) Menton, Francois, Tripolis, Astor, Grado, Triesto, Sorrento, Trento, Riviera, Mailand, Palermo s még több így tura névű kávéházak tulajdonosait Főlelment aztán néhány pl. a Szimplon, City és még öb. kávéházakat, melyeknek kiváló szakember tulajdonosok azonban már a létesülés után jutottak ezen üzletkehez, s így kénytelen voltak e furcsa címeket belemenyodni. Mert a szakemberekből (pincérekéből) lett kávékos a kereskedő-boltos-kávékoson jóízűben és mi-

veltségben annyira föltűnik állanak, hogy az ilyen izléstelen idegen címeket legfeljebb csak az említett kényszerítő okok folytán tőrük meg üzletük fölött, ellenben üzletalapítás vagy vételnél van bennük kellő szakértelem és magyaros érzék ahhoz, hogy egy kávéháznak vagy fogadóknak már a címében is „izlések”-nek kell lennie. És ezt fejezik ki Budapest nagyobb s előkelőbb kávéháza, melyeknek tulajdonosai kivétel nélkül mind szakemberekből, pincérekéből lett jó magyar kávékos. Eme kávéházak közül ezeket hozza föl: — „Balaton” (Tihanyi József tul.), Onthon, Bodó, Szabadag (Strausz Miksa tul.), Pannonia, Fiume, Kovács (Kovács József tul.), Múzeum stb. A kereskedő-kávé iszlés jellemzésére fölemlíti végül a Teréz-köruton létesült Britanic-fogadót, melynek igazgatója szintén egy volt kávé (azelőtt volt kereskedő) akinek tanácsára nyerte ez az egyelőre kisebb szállidő-oda is tájnos idegen címét.”

**Óda a „Konzum”,** A „Konzum”, mely először „Konzum pincérek részv. társ.” címen létezett s a főpincéreknek szűp, gyufa, fogvívó stb. efelé szükséglettel szállította és okozott igen sok esztelen tengeri kellemetlenséget sejeles áruival, — tehát ez a híres „Konzum r.-t.” oda van 10,000 kor. tartozása s 120 ezer kor. bizonytalan értékű követelése van s részvényeseken kívül a hitelezők sem kapják meg a követeléseiket. Az igazgató-ság a vállalat felszámolását határozta el.

**A Földvári-féle sonkák és husmenny.** Amikor az itál-és érceli cikkeket annyit bír és kellemetlenség fordult elő, akkor kettős kötelezőságnak, hogy a jó beszerzési források megválogatása iránt figyelemmel legyünk! — Ezeket mondja Földvári Károly a vendégül körkélben előnyösen ismert és jövővi fővárosi hentes-mester, aki az ő rendelőt mindenkori a legelőkelőbb és kiadós sonka és egyéb husmennyekkel látja el. A legjobb *„pragát”* és *„kassai”* sonkát szállító Földvárit ér ezen okból ajánljuk ezúttal is nemcsak a földvári-és többi nyári-vendéglő tulajdonosai és bérleti, hanem az összes vendéglők figyelemébe.

**A sósúti vendéglők vasárnap zárasa, az ottani plébános meg az úrdög kopója.** Előző számunkban megírtuk, hogy a sósúti pap a községi képviselő-testülettel elfogadtatta azon indítványát, hogy a vendéglők vasárnap délelőt és délután az istentiszletet ideje alatt bezárassanak. A sósúti kurpatanács ezen határozata ellen az „Országos Vendéglők Egyesület” ideje korán lelebezzést adott be, amit azonban a jegyzői hivatal elmulasztott a főszolgabírószághoz juttatni s így ez utóbbi utasította a községi előjáróságot, hogy szerezzen érvényli határozatának. Am a vendéglők igazuk tudatában nem zárták le üzletüket, mire a község feljelentéssel élte ellenük. A tárgyalás ez ügyben e hó 6-án volt Vácon, ahol a sósúti vendéglők képviselőitelen az Orsz. V. Egyesület részéről Pösch Gyula jelent meg. A vendéglők képviselője a tárgyalás megkezdésekor nyomban konstátálta, hogy Sósúti község határozata nem jogerős, sőt törvénytelen, mert ellenzik a keresk. miniszternek az 1891. é. XIII t. cikkhez kiadott 28,559,903 sz. rendeletével, amely a vendéglőket egész napon át nyitva tartani engedélyez. Felhozta még, hogy a hivatkozott belügyminiszter 78,543,899 sz. rendeletben említett eset Sósúton nem áll lenn, mert a megyei szabályrendelet kitüntetett 60 méter lóvalóság mind túl esnek a kocsmák a templomtól, minek folytán az eljárás megszüntetést kéri. A főszolgabíró ezután határozatként kihirdette, hogy az ítéletet írásban fogja közölni. — Ezekután pedig szóljunk a fenti esetet előidőző sósúti papról, meg az úrdög kopjáról. Hogy micsoda az az úrdög kopó? Hát egy mű, egy valóságos irdalmi mű, amelynek teljes címe: „Az

úrdög kopója vagy az iszákosság”, s a szerzője ki volna más, mint a — sósúti plébános. Amint ebből is látszik, a tisztelendő ur nem aféle szürke hétéknapi ember, hanem írő, naég pedig a hőbortos antialkoholisták król középeből. Ugyancsak az az „úrdög kopó” is az antialkoholisták által nagy előszeretettel terjesztett olyan adatközlő van összeíllítva, amelyek a pálinka-alkoholos iszákosságok, halálózást, bűneseteket igazolják. Ennek kapcsán tartozunk ezúttal is konstátálni a közhiedlemben mindinkább átmenő ama körülményt, hogy az antialkoholisták a pálinkagyárosok és kereskedők bizonyos haszonreszedésedést látják el azért, mert azt hirdetik, hogy *„sőt, bort nem, de pálinkát itassz*, amennyi csak beléd fér. Mi különben a sósúti plébános jó utra akarjunk téríteni és azt ajánljuk neki, hogy kövesse a becsületes és egyenes jóllóságú jó magyar papokat, akik maguk is megisszák a bort és azt a bivekeltől sem tiltják, arra azonban intik és figyelmeztetik őket, hogy a bort mérséklettel és ne úgy igyák, hogy megfárson. Már pedig az írva vagyon, hogy: okkal, móddal meg nem árthat a szesz...”

**Megbiztosítók borvásárlásánál.** Előző számunk így című közleménye egy vidéki vendéglő részéről foglalkozott, akinek egy aradi borkereskedővel támadt olyan kellemetlenség, hogy a rendelt borok helyett egészen mást és hasznavehetetlen kapott. Ez eset kapcsán szóvá tettük hogy a vendéglős kocsmáros kártárásk legyenek így esetben óvatossá és csak ismert cégeit vagy termelőit szerzessék be szűkeztetleket. Ezt a köléstünk aztán a budafoki *Lichtenstern Testvérek* borkereskedő cég általános értelembe vett a passzát emelt ellene. Erre nem csak azt kívánjuk megjegyezni, hogy az olyan járulók, akik a nevüket Lichtenstern testvérek azért sem láthatnak bántót megkúra néve a kölédes köléseben, mert az ő nevük és üzleti megbízhatóság magyban fölül áll az iszákosság, akiről a nyilvánosság előtt érdemes is és sütközés is néha — ha a jelölt értelembe megemlékez.

**Berlin lefozte Bécsét.** De nem ám a lövésvesnyen, mint ahogy azt az ifjabb generációhoz tartozók közül többen gondolni fogják, hanem a — kávévársári tenon. És nem Bécsben vagy Berlinben, hanem Budapestben, a szép magyar fővárosban, hol a kávéházak cigányzenészek huzzák az edes-bus andalító nótákat vagy a „Térdig ér a szoknyám ránca” — szerű Zerkovits és Steinhardt kölétté opereteket a pikoló kapuciner és fekete mellé. — Tudvalevő azonban, hogy a mi kitanító cigányaink, akkhez zenélés tekintetében hozzát nemcinen, oly nagy számmal léteznek, hogy minden új kávéháza (ezek pedig ugyancsak nagy számmal vannak) bőven jut belőlük. Ami aztán azt eredményezi, hogy a község mindenütt csak cigánymuzsikát élveze és ez végre is közbömbös válik előtte. Ezt tapasztalta a Rákóczi-utj Osztdene-kávéház tulajdonosa is, akinek már ugyancsak hiába játszottak a jobbnál jobb cigányok. A kávé gondolt erre egyet és lehozatta a bécsi Geiger-fuikat. Mikor aztán ezek a sip-dob-zongorás legények elkezdtek muzsikálni, a községnek „tejetjen talpán” állt az Osztdenedben, meg a szemben lévő „Mátyás király”-ban csak lézengtek a vendégek, dacára hogy Sovánka Nándi, a híres prímás, immár a lehető legoványabbra muszikálta magát és bandáját. — Ohó it! baj lesz! — mondták az utóbbi kávéház tulajdonosai. De ekkor már Berlinben is voltak és lehozhat innét egy hasonló 8—10 zongenak. A berlini Jakobsen gyerekek muzsikájára aztán csoda történt. Az Osztdene valamennyi vendége áttelepedett a Mátyásba, úgy hogy most itt áll *tejetjen-talpán* a község... Hát így élünk mi pestiek, t. olvasó. Először a magyar cigányzenét lefozte Bécs, aztután Berlin főzi le Bécsét, s végül sem Bécs, sem Berlin, hanem a kávékos lennéz lefozta. Akik hogy a fenti zenekarokat szerzőtették: a jövedelemek, sőt többször a bevételek

egy nagy és tekintélyes részét voltak képezte-  
nyenek földözön. Mely „áldozat” természetesen a mi cigányzenészeinken jóval alul álló (teiger és Jakobsen „buben” (elsőbbiek lipset — Dob-utóból valók különbözően) vág-  
tak zsebre és vettek ki — Bécsbe és Berlinbe.

Mandua, az egyesült hajított faborgyárak út-  
a legelső börtönök egyiké, melynek gyártmányai a fogadás-  
a fogadás- és kedveltek. A főnév cég híre-  
léseire itt is fölhihjuk t. olvasóink figyelmét.

Zwack J. és társai pálinkája vagy —  
a porós pálinkások. Pör! Ezek a pesti pálinká-  
kások, Zwack J. és társai erre fektetik  
üzletüket: pörre. Pör-akat keresztul s a  
rendelő nyakába pört akasztani és ennek  
kapcsán öt-tíz évre *vevőnek* lekötni. A  
Zwack — pálinkásoknak — kiknek egy  
pérsopkladányi kocsmárossal kapcsolatos  
peres ügyét null számunkban ismertettük.  
— ezt a kevésbé se szolid és ildomos  
dolgát a „Magy. Kereskedők Lapja” is-  
merteti. Ezt a jellemző közleményt, mely  
nevezett lapban „A védjegy mint üzlet-  
szerző” címen jelent meg, kuriozum gya-  
nán, de legelőször azért, hogy a vidéki  
vendéglős és kocsmáros kartársak ebből  
tanulogást merítsenek és Zwack-pálinká-  
sokkal vagy ezeknek utazójával szemlé-  
lézi üzleti összekötésbe ne boesájtók-  
zanak — itt ismerteltük:

A Zwack J. és társai budapesti líkőrgyá-  
ros cég Unikum nevű líkőrére a fehér mező-  
ben levő vörös keresztet védjegyként be-  
jegyeztetett. Ilyen palackokban más líkőrt for-  
galomba hozni nem szabad. Ez rendben van.  
De már ahhoz sző fér, hogy a Zwack cég  
egy Schwarz Arnold nevű utazójával, de való-  
színűleg mással is, beutaztatja az egész orszá-  
got és *agent provocateur* módjára *való-  
sággal beugratja* a védjegy törvény szövésé-  
nyében járálóan líkéréskedőket, szatócsokat,  
pálinka-érőket és kocsmárosokat védjegyének  
megsértésébe, hogy *azután rácsaphasson az*  
*áldozatra*. Megindítja ellene *védjegy-  
bítorlás* miatt a *pört* és amikor a bepórtolt  
kiszembert sikerült alaposan megfélemlíteni,  
a védjegybítorlást megállapító ügynek *kész*  
*megszüntetni* a *pört*, ha a szegény szatócs,  
aki más által mert és ő tulajdonát képező  
unikumos palackba töltötte, írásban kötelezi  
magát arra, hogy *ő el esztendőn át éneket*  
*legalább ötszáz korona úr portékát* vesz  
át a cégtől. A bepórtolt kereskedő ebbe a  
fertsen ízletbe majdnem mindig beleegye,  
mert nem akarja magát minden égebeny ki-  
vüli meg azzal is megbüntettetni, hogy az ő  
köttségén csapasson a Zwack-cég magának  
a lapokban az elítelt névnek megüröltésé-  
vel olcsó reklámot. A *védjegy tehát kitűnő*  
*üzletszerző*. De ha akad olyan „*védjegy-  
bítorló*”, aki nem hagy olyan árut a nyakába  
varni, amelyre nincs szüksége, a cég a  
pörrel akkor is jól jár. A lapokban egy egész  
oldalra terjedő, néha még nagyobb reklámban  
kül-tőlheti világáig, „*milyen ján dolg is az*  
*az az unikum, amelyet meg Kohn Béla*  
*kutyabagosi szatócs is hamisít!*”

Vendéglős és kávéházi cikkek beszerzése. Úgy az  
éttermi, mint a kávéházi főpincérek — fogadás-  
szápa, kávéházi és éttermi irodai szék, tábla-  
és díkőkeleték, valamint az ételiprádások szükséges he-  
klograph-lapok, fény, toll sat. sat. szükséges cik-  
és áruanyagok jutányosan Fogadó nyomda előlalt  
Budapest, VIII., Szankirályi-utca 34. rendelhetők  
meg.

## A KONYHA KÖRÉBŐL.

### Korai főzetelek.

A közép, északi és keleti tengerek part-  
részein szabadon is nő a *tengeri tartar-  
ján* vagy a tengeri kel (Crambe maritima),  
melyre lejtjük növény. Elkészítése  
úgy történik, mint a csirágé. Égyszerű tisztít-

duk, 9—10 cm. hosszú darabokra vágjuk  
és csomóba kötjük, azután sóvizben meg-  
főzzük és hollandi vajmártást vagy friss  
vagy öntött rá. Ez a növényzet 1799-ben  
London zöldésgiaicán került először for-  
galomba. Nálunk mint főzölges növényét  
üvegházakban termeltek s csak azután  
jötték rá használhatóságára.

A sóska ismert és igen kedvelt tavaszi  
főzetelek egyiké, mely mint mártás  
szelvényben ismert. Belőli növény,  
melynek két fajtáját termesztik: a göm-  
bolyú levelűt, mely finomabb és a hossz-  
szakús levelűt, mely durvább, de teleme-  
sebb, bővebb termés ad. Franciaország-  
ban 1552 óta termesztik a konyhaker-  
téseket, míg a németek csak 1870—71 év  
óta kultiválják. A sóska egyedül mint  
főzék, vagy önállólag, vagy mint körö-  
zés borju, bárány kotelettel és rántott hal-  
hozó április és május havában igen jól  
ízlik.

Úgyanilyen közismert leveles főzék a  
*paraj* vagy *laboda*, melyeknek a főzék-  
nemek közt a legelőbb tépereje van. Ez  
a növény nagy utat járt be, míg hozzánk  
került. Hazájából, Perzsiából vándorolt  
Indiába és Kínába, majd Kisázsziába, Ár-  
ábiába és Egyiptomba került, honnan az  
arabok áthozták Európába, Olasz-  
s Spanyolországba; innen 1305-ben Francia-  
országba, majd Németországba, majd 1525-  
ben Mexikóba és végül 1568-ban Hollan-  
dián át Londonba került. Azóta pedig  
az egész világon elterjedt.

Nálunk ismeretlen a *rabarbara* (Rhu-  
barbe), mely káposztaszervő növény és a  
konyhagazdaságában arisztokrata helyet  
foglalt el. Mint kompót is igen kedvelt a  
francia és német konyhákban. Legelsőben  
1760-ban London piacán került a konyha-  
növények közé. 60 évvel később már  
Brüsszelben is ismerték szántán Páris, majd  
1880-ban Düsseldorf stb. városokban került  
forgalomba. Északnémetországban mint  
hideg közepétel szerepel; ezenkívül igen  
kedvelt mint puré, melyet citromlé, cukor,  
leherbőr és kevés galatinnal készítenek.

A tavaszi főzetelek közt fontos szerep-  
pet játszik a *bimbóskel* (Chou de Bruxelles),  
melynek szárain apró díonagyúságú  
bimbók képződnek. Úgyanilyen kedvelt a  
májusban forgalomba hozott *zárakel*,  
mely alhanyagosságot tömött kel-váljalj. Ez  
nemesak főzeteleként szerepel, de szép  
formája és színe miatt, mint különböző  
körtés is.

A leveles főzetelekkel körülbelül végeztünk  
volna. Hátravannak azonban még a  
spárga-félé főzetelek, amelyeknek három  
váltját tenyészítik. Ezek közt legismertebb  
a spárga, vagyis *csirág*. Ez a növény  
Abbeville vidékéről származik és Krisztus  
születése előtt 200 évvel kezdtek ter-  
mesztetni. A termelés kiváló gondot igé-  
nyel, de drágán is fizetik. A termelésben  
előléthetetlenek a francia kertészek, kik  
termékkel majd az egész világot el-  
árasztják. Németország egyes vidékén va-  
don is tenyészik, ennek dacára éppen  
Németországban nem valami nagyon ma-  
jognaknak érte. A württembergi 1520-ban,  
a csehnek 1530-ban, míg Angolországban  
c-ak 1660-ban ismerték meg a csirágot.  
Megemlítendő a csirág mellett *porid*  
vagy *téli spárga*, mely csakis fiatal korá-  
ban használható. Ez is a spárgához ma-  
noslonan készül. A szárain összekötve forró  
vízben főzöttek és vajban pirított zsemlye-  
morzsával a hegyet ledöntnek. Ide tar-  
tozik még a *spárgaker*, egy nemes és virág-  
kelelnek, mely *Angolországból* ered.

A tavaszihoz tartoznak még a gomba-  
neműek, melyek szintén mint főzetelek

fogyszatnak. Ezeknek is sok válljuk van  
és a botanikusok ál al különféle nevek-  
kel vannak megjelölve, ám a konyhákban  
és étlapokon csak gomba elnevezéssel  
szerepelnek.

Ezek voltak a korai főzetelek: a  
többi főzetelek ismertetését a nyáron esz-  
közöljük. (M. J.)

### Pünkösdi dal.

— Csókadás —  
Rózsát adtam egy kis lányának,  
Csókot igért érte,  
Azt mondta, hogy Pünkösdi napján,  
Vagy az előtt vagy az után —  
Majd elszámlol véle.

Pünkösdi napján el is mentem  
S tartottam az alkam;  
Hej, de az a hamis leány,  
— A pir is kicsattan arcán —  
Ugy nevelt rajtam.

S azt csacsogta: „A csókadás  
Nem megy ám úgy könnyen!  
Mert hát ő még ilyet nem tett!” —  
No, erre meg nekem jött meg  
A nevető kedvem.

„Hát ha babám csak ez a baj,  
Majd elbánnak véle!”  
S erre az ólmebe kaptam,  
S annyit csókot vettem, adtam —  
Majd elégtünk tőle ...

Mikor aztán vége volt a  
Csóknak, azt sutogta:  
„Ugy-e nem tettnék nagy rosszat  
Es egy-két vagy száz csók miatt  
Nem jutnak palackba ...

Balamber.

## NYILT-TER.

Ez a rovat különféle nem felől szenekiből.

**Eladó** egy jó karban lévő szállítóal-  
könyv omnibusz jutányos  
árban. Értekezni lehet

Botha Andrásnál Torda, Vallásszabadság-út 63.

**Figyelmeztetés.** Marosvásárhelyen *Petrica*  
Zsiga nevű kávéházi segédpincér egy esős nap  
estején elkérte a felöltőmet és megpéltt véle; mint  
később hallottam, más üzletekben meg adóságokat  
csinált. A lelketlen kollégával akit találkozik, bánjon  
el érdeme szerint és ovakodjék tőle mindenki. Ma-  
rosvásárhely, 1913 május 5. Horváth Sándor borjú,  
Központi-fogadó.

**600 hektoliter** későn szűrt Uj-  
bor s 1910 és  
1911 évi palack-  
grett pecsenyebor, kapható H.-Királyhalman  
Szobonya Bertalan ny. kir. igazgató telepen.

**Házasság.** Dumantuli fogadó fia  
fiatal intelligens egyén  
hátrász keljából imeret-  
séget óhajt kőti egy  
hasznó kedves kinaar-  
sztonnyal. Leveleket:  
„Tedy” jellegűvel a Fogadó kiadóhivatallalá ké-  
retnek. Szigorú diszkreció biztosítottatik.

2-2

## HASZNOS TUDNIVALOK.

### Kávépecsétet kitisztítása.

Ha kávépecsétet alrostól vízzel és szappan-  
nallal nem sikerül tisztára mosni, úgy  
próbáljuk meg sós vízzel. Egy liter vizre  
vegünk 50 gr. konyha sót. Ha a kávé-

foltk már beszáradtak, úgy előbb áztassuk ki hideg vízben. A tejeskávét eredő foltokat tisztított glicerinrel kenjük be és aztán langyos vízben mossuk ki.

### Kopott fekete ruha.

A vendéglős és pincéri foglalkozásnál állandó vizelet a fekete ruha, ami azonban igen kényes és hamar pszikolódik és ez esetben kopognak tünik fel. Az ilyen ruha tisztítását és javítását házilág és olcsó a következők ép eszközeiből: 5 liter vízzel 3 evőkanál panama forgácsot leforrázzunk és 4–5 óra múlva leszűrjük s ezen lében szappan nélkül kiveszárjuk; aztán 2 lében kibőlítjük s végül lészárazon a fekete ruhára visszajára terített vászon darabbal hosszabban meghuzogatva — hogy össze ne menjen — kivasaljuk.

## P Ü N K Ö S D U T Á N .

### Vidám krónika.

Rófia; J. Emericus.

#### Béke.

Csizmáza Péter és Lakatos András egymásnak esküdtek ellenségéi voltak. Ha az utcán találkoztak, rá se néztek egymásra. Történt egyszer, hogy pusztá véletlenségből, összelátalkoztak egy vendéglőben. Mikor kissé meglegedett mindkettő félle, átszéltek egymás asztalához. Majd „teltelegességre” mentek s már vagy husz perccig cibáltak, ráncigáltak egymást. Megunta ezt nézni János, a jó vállas és markos csaposegény; átnyalábolta a kiabáló két cingár majsztert és kidobta őket az utcára.

Mikor Csizmáza és Lakatos feltápszkodtak az utca porából, szomorúan összenéztek. Közös sorsuk lévén, kezét fogtak, megölték egymást, majd még egyszer meglatogatták a lapockájukat és — szent volt a béke.

#### A semmi.

A Petőfi-relikviát gyűjtők egyikének a tarsolyából esett ki a józít és valóban a költőlejedény: Petőfibre valló kis história. Az illető, aki elvesztette, zegetzugot kikutatott érte, de csak nem jött rá. hogy hol áll... Hát ime, itt az eset, amely magával Petőfivel, még pedig pápai diákkorában, emigy történe meg:

Nyelvtan óra volt. A tanár, jökevdő ember lévén, az óra alatt eltért a rendes tárgyától s tréfás, fogós kérdésekbe bocsátkozott.

Főszólitja Petőfi:

— Mi a semmi?

Petőfi néhány pillanatyvi gondolkodás után következő feleletet adja:

— Egy nyél nélküli kés, amelynek nincsen pengéje.

#### Rossz szolgálát.

Rossz szolgálát végett hazakerült a Gyuri gyerek falujába. Itt megkérdezi egy ismerőse, hogy miért hagyta ott az a jó helyét?

— Az étel miatt... mondja a Gyuri.

— Lehetséges az? Hiszen mindenki diéserte az oltani életet.

— Hát ippe tudod, az élet csak megjárna, de az étel! Először is döglőfélben volt a borju, levágták s az egészzet beszózták és addig nem kaptunk mást, míg abban tartott.

— No, ez nem volt éppen rossz dolog.

— Aztán meg három hóizók betegedett meg, hát leölték mind, beszózták s megint csak azt ettük végesten végig.

— No még ez se valami nagyon rossz.

— Az ám, de most gyótt ám még a

vastagabbik fele. (Lassan). Tegnap megdöglött a jó öreg Bodri kutya...

— Hát aztán?!

— De iszen, mondok, ezt már még se várom meg, míg beszózzák!... Hát csak ezért gyóttom el! — mondá a Gyurka.

### Kemény feladat.

Huzták a cigányok a csárdást világos reggelig. Egy hét óra tájban abbanhagyák, amikor szétosztott a lakodalmas népség. A morék is hazafele vették az utjukt s otthon, pihenés közben méla diskurzus, beszélgetés kezdődött az öregek és fiatalok között.

Hogy, hogy nem, a többek között a születési évekre került a sor s a barnaképi muzsikuskok komoly ábrázattal számították, hogy hány évesek.

Egyzer csak megszólalt a kályha mellett egy rekedt hang, kinek gazdájá állszolgált már néhány generáció. Összeráncolt homlokával szólott az asztalnál ülő morék felé a vén Bandi — mert hát általánosan ez volt a neve —

— Gyerekek, azt számítsátok ki, hogy én hány éves vagyok. Ősi vásárkor születtem!

### A huszár.

Egy embernek szép, de együgyű felesége volt, kit nagyon féllett, kiváltképpen a huszároktól.

Történt, hogy el kellett mennie hazulról; nehogy valami kedve ellen történjek odahaza; előbb megfogadta feleségével, hogyha huszárt találának a hához szállásolni, csak minden kérdésére azt felelje: nem és ugyis cselekedjen.

Jön még aznap a beszállásolt huszár, s rögtön szemébe ötlök a csinos menyecske.

— Ejnye, leltem teremtete, tyány-e maga vagy menyecske?

Az asszony az ura utasítása szerint felel: — Nem.

— Talán özvegyasszony?

— Nem.

— Ad-e nekem szállást?

— Nem.

A katona e tenger sok nemből valamit kezdett gyanítani, hát fordított a kérdésen s azt mondja:

— De csak nem haragszik meg, ha itt maradok?

— Nem.

— Főz nekem jó vacsorát?

— Nem.

— De nem bánja, ha hozzáülök, ha kész lesz a pörköltusz?

— Nem.

— Hát egy csókot nem adna a bajuszom alá?

— Nem.

— De ha én adok magának, gyöngyöm adta rubintos virágom, nem fogja elmulasztani, hogy annál tüzesebben visszaadja?

— Nem.

Akkor látta a huszár, kivel van dolga s inmentul szavait, valamint cselekedeteit ahöz mérte... és valóban nem rosszul folytak őrá e nevezetes estén.

### A vashika.

Valahol az isten háta mögött először indult meg a vasut. Megesodáltak kellő módon a jámbor lalusiak. Így szól az egyik:

— Hallják kendtek, én nem hiszem, hogy gőz hajlítj ezt a tőmérdek sok kocsit. Ott élő az a vashika nem bírhatja el.

— Hát mér' nem hiszi kend?

— Azért nem, mert egyik vagonban ott látok egy csomó ökröt meg lovat; no hát azok vontatják, csakhogy belül vannak belövega és nem kívülv...

## ÜZLETI HIREINK.

**Figyelemzetés.** Azon előfizetőinket kik a „Fogadó” a megjelenés napján nem kapják meg, kérjük, sziveskedjenek a kiadóhivatalig egy levelező-lapon értesíteni.

Az „Fogadó”-nál viselt illásból Heggháti Sándor, mint előzőleg közöltük, egészségi okok miatt április utóháján kilepett.

Jó híjörök. A mult év rossz időjárás következtében alig volt vödök, ahol jó bor termelt volna. Kivétel képez a „Visonta” és a „Mitrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékén”-társ., melynek új borai minőség tekintetében még az eddigi termést is jóval fölmutatják.

**Debreconon** a tulajdonosi képező Angol-királyi fogadó, Németh András kitűnő kartársunk, az „Arany Bika” fogadósa, ezen volt üzlete lebontása folytán saját kezéséhez átvette.

Az **Orient-kávészaj** új gazdája. Budapesten a Rákóczi-utji ismert Orient-fogadó kávéházát Weisz Nándor, az ismert fővárosi adás-véleli irodalutaljonos kibérelte. Az átvetelt ma 15-én történt. A fogadó továbbra is a tulajdonos: Seholthorváthy Ferenc vezetésében marad. Rákóczi hírek. — *Corvina* a Szarvas-fogadót Lendvay Sándor kartársunk egész ujjan átalakította, modern szép berendezéssel felszerelte és ünnepélyesen e hó 17-én nyitotta meg.

**Sopronneműben** a nagyvendéglőt Németh András, volt Selyesi (Veszprémi) vendéglős átvette. Németh gazda új üzletét ugyanannál átalakította és berendezéssel nyitotta meg.

**Dunaadonyban** a Horváth-léle fogadót és vendéglő megvette. **Mészáros József** ismert simontornyai vendéglős. Uj üzletét Mészáros kartársunk a mai igényeknek megfelelő modern kényelemmel rendezte be.

**Fiumében** a vasuti vendéglő bérletét **Kardos József** garamberezneci vasuti vendéglős nyerte el áttelezés útján. Kardos kartársunk június elejével veszi át új üzletét.

**Zenitizmény áttelezés.** Az előnyben ismert „Első Magyar Zenitizmény” (különszón és eladás) imozet raktárhelyiséget a Rákóczi-utj 13. sz. alatti ugyancsak a Rákóczi-utj 14. sz. alatti épült új palotába helyezte át. Az új, nagy és tágas helyiségbe költözött a előnyben ismert Zenitizmény-intézményre a t. olvasónk figyelemét ezuttal is felhívjuk.

**Iglon** a Vigadó-fogadót **Planceller Károly** előnyben ismert fogadós, többé volt hatvani vasuti vendéglős megvette. Planceller kartársunk új jöhrnevtű üzletét ugyan renováltatta és ugyancsak teljes és modern berendezéssel szerelte föl s az ünnepélyes megnyitást a mult hó elejével eszközölte.

**Ehm János** ismert fővárosi vendéglős kibérelte az Arcéna-utj 68. sz. alatt lévő Magyarországi Építőmunkások Szövetségének vendéglő helyiségeit. Ehm János új üzletét modern berendezéssel ellátva e hó elejével nyitotta meg.

**Papir szalvéta, étlap, kávéházi szalma (szőpörk részére)** és mindenféle kávéházi és vendéglői cikk beszerzésé végett forduljanak kartársaink a „Fogadó könyvnyomdához” (esetleg lapunk kiadóhivatalához).

**Cirkvenicában**, az Abbázti maholnap tulajdonáló — sőt, miris sokkal kellemesebb — tengeri fürdőben a Modern-éttermet átvette **Kinfi Lajos** szelcskörben ismert főpincér, utóbb huzamosabb időt át a miskolci Koronafogadó éttermei főpincére. Uj vendéglős kartársunk az előkelő üzlettel és modern kényelemmel berendezett szép és nagyszabású üzletét a saison kezdetével nyitotta meg ünnepélyesen. Vállalkozásához kívánunk sok szerencsét!

**Fogadói berendezések** kávéház, kaszinó, tróda, rakitár stb. buratózat és felszerelések modern és tüzemes kivitelben s jutányos árak mellett készítenek az ilyen avatárnyakból előnyben ismert **W. Reibner** és **Beiner** bútorgyárosok. A szőlő, előkelő céget s a cégek lapunkban közöli híreidésait közölni segít figyelembe ajánljuk.

**Weisel Vilmos** ismert kartársunk megvette az V. Káimán-utca 20. szám alatti

vendéglőt Veisel gazda az egész ujan átalakított és berendezett új üzlete jó menettel tisztán kezelt borai és jó konyhájával már is jól föllendítette.

**Sopronban** a Kossuth-utca 49. sz. alatti vendéglőjét **Hackl** János teljesen átalakította, kibővítette és egész újonnan rendezte be. Új, szép üzletet Hackl kártársunk a máj 25-én nyitotta meg.

Vendéglője és kávéházi cikkei, u. m. papírszalvéta, hektograph, francia szalmaszál-szivők (szőpörköző), fogó, szipka, mindenféle nyomatvány stb. használatban lévő bármely últali tárgyak jutányos áron beszereshetők. Fogadó-könyvműve. Budapest, Széchenyi-utca 34.

**Balatonboglárban** a Balaton-fogadót **Vámos Gyula** a topolcai Pannónia-kávéház volt bérlelje megvette. Vámos kártársunk új üzletét megfelelően átalakította s új modern berendezéssel szerelte föl és ünnepélyesen a pünkösdi-ünnepnek nyitotta meg.

**Bognár Károly** kártársunk a Petőfi-tér 2. sz. alatti vendéglőjét megvette és azt jó konyhája és boráival rövidesen szép lendületbe hozta.

**Losoncon** a Royal-kávéházat megvette **Lusztig Vilmos** balassagyarmati fogadós s a szegedi Bélyárosi kávéház volt tulajdonosa. A nemrég létesült modern berendezésű felszerelt új üzletét Lusztig kártársunk a máj 6. hó közepével vette át saját kezelésébe.

**Kütné és megis utcai fehérméni.** A fogadó-, vendéglő- és kávé-szparhoz tartozóknak fontos érdekük, hogy fehérméni szükségleteit **Deutsch Ferenc** (Budapest, IV. Múzeum-körút 10.) a hazai fogadósok és vendéglősök ismert szállójába áruházzban ügykezelés megrendél, mert eféle szükségletüket kártársának előnyösebben, azonnal sem szereshetik be.

**Sopronnyéken** a vendéglőző bérletet **Heisler Pál** oltáni vendéglős nyerte el. Heisler kártársunk az üzletet a mai igényeknek megfelelően átalakította és egész új berendezéssel látta el és ünnepélyesen május 1-én nyitotta meg.

**Győrben** a Hungaria-kávéház vezetését, mint előzőleg jeleztük, átvette **Bognár Mihály** volt győri ismert főpincér. Bognár kártársunk előzőleg Németország nagyobb kávéházaiban, majd Olaszország elsőrendű főbeteiben működött mint pincér s főpincér s az ott szerzett tapasztalatait őszintén mint győri kávé-érvényesítő, az különösen mélyen megértés a győri Hungárián, amelyet nagy szakavatottságával az elsőrendű kávéházak egyik legjobbaként fejlesztett.

**Daxner Antal** vendéglős megvette a IX. Lónyal-utca 13. sz. alatti vendéglőt, amelyet egész ujan átalkatja és modern berendezéssel ellátva május elejével nyitotta meg.

**Pecsetti** a Petőfi vendéglőt **Koskán Ignác** örökörnak megvette. Koskán gazda az üzletet megfelelően átalkatotta, több fogadós s éttermi helyiséggel kibővítette és úgy ezeket mint a kerti helyiségeket egész ujan rendezte be. Szép üzlete jömenetelt jókonyhája és borai biztosítja.

**Reposzterezeren** a vendéglőzőt **Tóth István** veszmérien ismert vasuti vendéglős megvette. Új tulajdonosa az üzletet egész ujan rendezi be és saját kezelésébe május 15-én fogta átvenni.

**Borsod-Abaúj-Zemplén** Országunk figyelmét itt is felhívjuk **Szolnoki Bertalan** ny. kir. igazgató Horgos-Királyhalmi telepén termelt borokra, melyeknek jószágát az is dicseki, hogy az 1911-ik termés, szomorodnival házasítva, Brazíliaba szállították. Az új borok későn lettek szűre teát, nem savanyúk.

**Kassán** a Papirmalom vendéglőt **Ocsics Andor** jöbéri vendéglős átvette. Az új gazda üzletét megfelelően átalkatotta és egész új s modern berendezéssel szerelte föl.

**Szegeden** a Kossuth Lajos-sugárúton, a csendőrlaktanyai szemben lévő Pacsirta-vendéglő helyén **Ceiz József** egy a mai igényeknek megfelelően berendezett modern vendéglőt létesített s azt Mátyás király címen e hó elejével nyitotta meg ünnepélyesen.

**Ujdombóváron** a vasuti-vendéglő bérletét **Szigei Ede**, a fiemei vasuti-vendéglő volt bérlelje nyerte el.

**KERESTETNEK.** T. olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek holléte, kártári szíveségből, a megdöntő óhajtások egy lev.-lapon közzéjék. **Róder Sándor főpincér** holléte, kért tudni — saját érdekeiben — **Kabik Viktor főpincér**, Szeged, Európa-fogadó.

**Ceizer Dező főpincér** holléte — sokáig volt alkalmazásában mint segédpincér és füzetpincér **Kolozsváron**, az Európa-kávéházban, — kért elváltatni, — kért tudni. **Kis D. főpincér** Budapest Orient-fogadó-kávéház, (Rákóczi-út 42).

**Németh Imre**, Csikszereán **Hutter-fogadóban** volt éthorvó holléte két közöni egy l-**lapon Malchay Béla főpincér**, Temesvár, Hölgyek-utca 32. **Grün Gerő főpincér** holléte, ki 1910 ben Szatmárfürdőn volt, kért tudni **Boros Balázs** főpincér, Hátstreg, Kőzponti-fogadó.

**Dunaföldváron** özv. **Nagy Imréné** ismert vendéglősnő **Stefánia** nyári vendéglőjét egész újonnan renováltatta és elegáns csinnel berendezte. A kellemes és jól-átgondolt nyári vendéglő ünnepélyes megnyitása e hó elejével történt.

**Pünkösdi után** A mai számunk ezen rovatából kimaradt **Keszei Vince**, jöböréndő Rákóczi-út nagyvendéglős üzleté bemutatása. Ez a kintünök sikeresült rajz-és fény. felvételekből csoportosított képet — közelebbi számunkban mutatjuk meg. Ugyanezen időtáiban esk. Szalát szent Vince, amikor ha a kocsároskórnál jól félig van telve a **pince**, — ezek főként a német és könnyű szivvel nézhetnek az új süket elé.

**Aradon** az Árpád-téren lévő **Bercsinyi-kávéházat** megvette **Borbás Henrik**, oltáni ismert szakember. Az új tulajdonos üzletét egész ujan rendezte be és ünnepélyesen — szintén új — „Fregoli” címen nyitotta meg.

**Családi öröm.** **Halász József** kifalúdi (Sopron) vendéglős kártársunkat derek neje és egészének nagy ajándékozta meg. Az új hoszporjáró nevét nyert a keresetéből.

**Várdelemben** az állomásnál lévő és a nagyváradi publikumunk kedvence kiránduló vendéglőjét képező nagyvendéglő üzletét **Serac Aurél** kártársunk, egész ujan renoválta, s rendezte és ünnepélyesen e hó elejével nyitotta meg.

**Hova menjünk Szegeden?** Gántner István vendéglője, Vár-utca 4. (a főposta mellett).

**Lakás és helyváltozás-ukal** jelentő tisz. pincér-élfőzetőinket kérjük, hogy volt alkalmaztatásuk vagy lakhelyükkel szintén szíveskedjenek megírni, Fogadó kiadó-hivatala Budapest, Rákóczi-út 13.

**HELVYAI TOZÁSOK.** Cirkvenčan tengerpartj felől ún. a Kintli Modern-étterem fop. állását **Beck Zs.** Sándor foglalta el. Tass-kávéfűrdőn a Nagy-f. fogadó szobrapálcsát **Antal Lendvő** töltötte be. **Judó János** Szerencsén a Vasuti vendéglő fop. állását **Méje József** töltötte be. **Uj Kreizinger Ferenc** és **Papp József** m. éth. nyertek alkalmazást. **Szilágyi Sándor** Szatmáron az Iparos-Úthoz vendéglő fop. állását foglalta el. **Pakson** az Erzsébet-fogadó fop. állását **Schreiner József** töltötte be. **Östöl János** Nagygyökirőn a Kőröz-kávéház fop. állását foglalta el. **Vindtás János** H. Győrben az Otthon kávéház fop. állását töltötte be. **Pécsfőváros** **Östöl János** és **Östöl János** fop. állását **Gábor** foglalta el. meg mellette a füzetp. állását **Horváth Kálmán** nyerte el. Mint éthorvók: **Vimmer Lajos**, **Perlit József**, **Döszeghy Károly**, **Knoch Henrik**, **Pföchl István** és **Barok Viktor** nyertek alkalmazást. **Órány** **Órány János** és **Órány János** fop. állását **Sarunji Emil** töltötte be. Nagyváradon az Emke-kávéház fop. állását **Horváth Lajos** foglalta el. Marosvásárhelyen a Transylvania-fogadó fop. állását **Fábik Sándor** töltötte be. Ugyant a Koyal-kávéházban **Michaylo Károly** foglalta el. **Miklós** el. Haszóni mindötenek léptek be **Horváth Antal** a Koröz, **Hann Ferenc** a Transylvania és **Bodócsy Lajos** az Otthon-kávéháza. **Csokonay Mátyás** Sasgátjában az Acélgáry tisztakósnó fop. állását foglalta **Pálófi Rézsz** Nagyváradon a Szechenyi-székes fop. állását töltötte be. **Hilber József** a füzetp. állását a Central-fogadó fop. állását foglalta el. **Marosvásárhelyen** a Központi-fogadón **Lendviny Pál** mint füzetp. foglalt állás. **Fehértemplomban** a Balmer-fogadó fop. állását **Gelle János** foglalta el. U. m. meg foglalta **Arany János** s **Miklós** és **Maurer János** éth. nyertek alkalmazást. **Csikszereán** a Nagel Európa-fogadó fop. állását **Bartha Lajos** fop. töltötte be. Mellette **Szabó János** és **Furász Dező** éth. működnek. **Szilóson** a Központi-fogadó fop. állását **Ezer Lajos** töltötte be. **Miklós** a Központi-fogadó fop. állását **Glauber Imre** töltötte be. Mellette m. segédp. **Biltz János** működik.



## Budapestben elszámolásra keres

vendéglőt, éttermet (vadokkál), szakavatott egyén, kinek e téren való gyakorlati és „konyhája elsőrendű”-nek van elismerve.  
Cím a kiadóhivatalban : :

## Házassági hirdetés

40-es éveken lévő gyermektelen, saját üzlettel már jobb módú és egészséges fővárosi vendéglős, ki e szakjában kívül a gazdaság minden ágához ért, — 30-as korban lévő leányt vagy fiatal özvegyt házasítanék keres. Nagyon jó a derek forj és kívánata vidékre is elkötözködök. Pár ezer korona bszómny megkövántatik. Leveleket „jó párti” címen a Fogadó kiadóhivatala továbbít. — 3-4

## Kerti székek

összehajthatók, használt de egészen jó állapotban jutányosan eladó. Budapest, VII. ker., Nagydífa-utca 17.

## Eladó vendéglő!

Nagykanizsán, a legforgalmasabb főúton és két kaszárnya közötti lévő egyedüli vendéglő, igen nagy utcai kimerősséggel, — betétség mellett igen kedvező feltételek mellett eladó, esetleg bérbe is kiadó.

— Bővebb: **Halász Ferenc**  
Nagykanizsa, Sugár-út 23. sz. 3-6

## PAPÍRSZALVÉTA

mindenféle fajta Fogadó könyvműveiben Budapesti Szekesfővárosi-ú. 34. rendelhető.

## Szálloda bérbeadása.

Egy rövid időn belüli építendő szálloda legmodernebben berendezve 48. esetleg több szobával egy 35000 lakossal bérli városban, ahol a vármegye székhelye van bérbe adandó. — Érdeklődők forduljanak.

Arnovljevis ügynökkéi irodájához Zombor.

## Eladó vendéglő.

Szekesfővárosban a Virágokor-vendéglő öröklőrn eladó. Az illet a következők helyiségekkel áll: Egy nagy Keszino-helyiség, két nagy étterem, 2 nagy fogtári étterem, egy női óba, nagy udvar és kertelhezly. Lehető telephely, hat szoba — bérálló vendégek számára, egy utcai helyiségly 3 szobás vendég-lakás stb. hozzatartozó mellékhelyiségek. Az 500 000 területű épület, s az új berendezéssel vendéglő bérleti eladási ára — bérrendezéssel együtt — 120.000 (százhet) korona. Szükséges tőke: 45.000 korona. Bővebb: **Virágokor vendéglő, Szekesfőváros, Budai-út 30.** — 1-4



# Herzka, Halász és Berger

Vas- és rézbutorgyár o Alapítva: 1886.  
Gyár, iroda és eladási hely: **BUDAPEST, V., Lipót-körút 8-10.** Telefon 34-98.

Specialisták szálloda, kávéház, vendéglő berendezéseiben.

Elvállalunk complete szállodai berendezéseket kedvező fizetési feltételekkel. :: ::

Költségvetés-árjegyzék ingyen.

## SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Azon t. előfizetők, akik a honunk irántes levelezője valaha nem kapak, jelen sorozatban találkoznak a felöltő válnak. Csak az előfizetőknek vanunk.

L. Marika. Azt tartja a közönség, hogy csókot, virágot szabad lopni. Kérdés azonban, hogy a kegyességek csók-virágot úgy ilyen értelemben lehet-e venni, vagyis hogy az a sejtés, hogy a virágot meguntomokolt fog című? Mindenesetre tessék a dolog végét bevárni és minket azután föl értesíteni. Addig is szives üdv. — Tiszaméri H. I. Veleményünk szerint a jelzett dologért nem büntetik Önöket. Kérjük az illeték vagy végzet irásban és küldjük el ezt az írást az Országos Vendéglő Egyesületnek, hogy Önöket ez ügyben képviselje. Ha nem kapnának írásban végzet, úgy kérjük az ügyirat számát és ezt közöljük az egyesülettel és adjanak megbízást az eljárásra. üdv. — Z- i 6. Tessék az ügyel róvid porára fogni, azért: fölténi az említett kérdést és ennek be nem tartása esetén a kiesérek iránt intézkedni. Ilyen esetben — mondta egy tapasztalt bpesti vendéglősné — másként nem lehet eredményt elérni. Amaz ügyben intézkedünk. Üdvözlét! Csépel. A nevet elfeledte vagy nem akarta alárni a tudósító soroknak, ami természetesen azt vonja maga után, hogy a kívánság elvesztette komolyosságát. Mások nevet és több bíztalmat. — K. D. Temesvár. A kevéssé pontos címre a kért naplárakat azért nem küldtük el utánvétel, mert az ilyen rendelkezése már felfratték a kiadóhivatalt és pedig úgy hogy a rendelők a külterület nem találta föl. — P. L. Szatmár. Azokat a számközt bizonyára valamelyik vidéki megítája ama h-s lakzinak szíte el. Más példányokat küldtünk. Üdv. — F. L. Szeged. A derek apának ilyenkor nemcsak bölcségek hanem gondosnak is szükséges lenni, már csak azért is, hogy az élele elkerültes meg ne történhessen. Egyébként ezáltal is elismerjük hogy az új esemete „Béla” és nem Gábor és ezzel korrigáltuk is a hirt közöli hibáját. Üdvözlét. — K. I. Bpest. A sorabban fölhozottak mind jók és

## ORIENT FOGADO ES KÁVÉHÁZ

• BUDAPEST, VII., RAKOCI-UT 42. SZ. •



Nemzeti stíniháral (volt Népszínház) szemben. ::

A fogadás, vendéglős-iparhoz tartozók találkozhelye

Modernül berendezett kávéház 4 tekeasztallal. □

□ Mérsékelt árak. □

ifj. TOTZER FERENC vendéglős SZEGED.

Böcögő József „Korona” és „Budapest” fogadója és „Abbázia” kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű éttermek, sörcsarnok. Magyar konyha, kitanító borok.

## Günther István étterme és sörcsarnoka

Szeged, Vár-utca 7. Pósposta mellett.

Elsőrendű sörcsarnok- és éttermi házat. Já magyar konyha, kitanító fahorok. Mérsékelt árak. — Ürleti kártyások találkozhelye. Minden pénteken halpaprikás.

## Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári uva kerü vendéglő. — Magyar konyha. — Kitanító fahorok.

## Eladó!

Magyarkanizsán (Hácska) 54 év óta fennálló jóforgalmu Kaszinó-vendéglő, házával együtt haláleset miatt sűrűsően eladó. A házban a Kaszinó kivül még más három egység is van. A ház ártétele: 10-18000 kor. községhelyi szükséglettel. Egyéb feltételek megtudhatók öv. Bőreök Józsefnél tulajdonosnőnél. Magyarkanizsán. 3-3

## Szakavatott vendéglős,

ki most is nagy urasági vendéglőt keres, öt nvelven beszél és felesége kitanúon főz. — csakis jó forgalmu vendéglőt keres elismárlásra, lehetéleg tul a dunán. Övadókat 2 esetleg 3 ezer koronát hajlandó letenni. Cim a kiadóhivatásban.

Étlapokat készít izéles és művészi kivitelben :: ::  
Papírszalvétákat szállít cégnyomással vagy anélkül, olcsón  
Fogadó könyvnyomda és lapkiadóvállalat Budapest VIII., Szentkirályi-utca 34.

Vidéki megrendelések pontosan és azonnal elküldöttek.

## Kiadó szálloda és vendéglő.

Szolnokon ezeltett 3 évvel épült szálloda, 10 szobával, vendéglővel 1913 augusztus 1-re kiadó. 10 uton (Baross-utca) vasút állomás közelében, saroküldő. Értelék: 1000 a tulajdonosnál. Öv. Marksejéd Pálnénál, Szolnok, Tünder-utca 522. 3-4

## Eladó

Egy teljesen jó karban levő 4-es rapid sörfőztő gép teljes felszereléssel. — 2 kávéház 250 db nyári kertli szék és kertli asztalok, több nagy utcai lámpa, asztali szőnyegek jutányos áron sűrűsően eladók. Polták M. Márton Petőfi-vendéglőnél Orosházán. (Békés m.)

## Eladó egy régi

jó hírnevű és jóforgalmu beszálló-gyvendéglő járás székhelyen, haláleset miatt, kedvező fizetési feltételek mellett. — Bővebbet: öv. Vadkerty Lászlónál Igal (Somogy m.) 1-3

## Kiadó új szálloda

Gyomán a főtérén egész újonnan épült fogadó (szálloda) kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál. Holler Sámuelnál Alföldi fogadók Orosháza.

## Szováta-fürdőn

40 szobás szálloda (fogadó) étteremmel teljes berendezéssel, betegségek folyván azonnal kiadó. Értekezhetni Kolozsvár Málnás kaszinó vendéglősnél.

## Omnibusz.

Egy nyolc személyes szállodai omnibusz egész új, olcsón eladó.

Bristol-szálloda Seimbachyana. 3-3

## Egy kisebb sörapparátus

levegő nyomásra, jutányosan eladó. Az apparátus alig van használatba. Lüklik Ferenc vasuti vendéglős Dálja. (Fáysvárad.) 2-4

## Gyönyörű

egészséges fekvéstől új ház, két szoba, előszoba, konyha, kamara, pince, 250 széles veranda, kert, ligás és természetgyógyászati lakka eladó. Erzsébetváros. Bővebbet ugyonról Rákset-ut 43. sz. a tulajdonos.

## Páratlan olcsó ajánlat

vaszn és damaszt árukban

## Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

1000 drb lenvászon lepedő	220 150	—	—	Kor. étel.
2000 * Kárpáti	230 150	—	—	drbje 3.
3000 * nehéz damaszt abroz	150 150	—	—	3-4 500
2000 * * * * *	180 150	—	—	5-
1500 * * * * *	220 150	—	—	3-50
3000 * * * * * 12 személyes	500 150	—	—	6-50
2000 drb. egység nehéz damaszt szövet	60 60	tet	6-7 50	1-30
2000 * * * * *	70 70	—	—	10-
60 60 drb kerti abroz minden szízen	—	—	—	3-
3000 tet. dupla damaszt törökűző	60 120	tetja	12-	
6000 drb szégyéles nagy párnaszuzat	—	—	—	2 50
2000 * * * * *	—	—	—	1 30
2500 * * * * *	—	—	—	6-
6500 tet. vaszn pohár és edénytorló tucatja	—	—	—	6-
1500 drb angol flanel takaró	200 130	—	—	6-7-

## DEUTSCH FERENC

vaszn és damaszt áruháza :: :: szállodások és vendéglősök szállítója

BUDAPEST, VII., MUZEUM-KÖRÚT 10 SZ.

ALAPITÁSI ÉV 1896. TELEFON 143-9-1.

# WERTHEIMER ÉS WEINER BUDAPEST

elvállalunk:

**modern szálloda, internátus, sanatorium, villa, kaszinó és irodaberendezéseket  
szolid kivitelben, jutányos árak mellett.**

**MINTALAPOK ÉS KÖLTSGÉVETÉS DIJTALAN.**

Iroda és raktárak:

**BUDAPEST, V., VACI-UT 4.**

Telefon (interurban) 969. szám.

## Keresek egy jófogalmu

vendéglői üzletet az Alföldön északonlára 4-500 korona övaddal. **Rózsa Gábor Szeged, Kossuth Lojós-Sugárút 32.**

## Főlirői állást

keres Műhív István volt vendéglős, ki baleset következtében az üzletét nem tudja gyakorolni. Cim: **Műhív István Budapest, VII. Miksa-utca 9. l. em. 6.**

## Nagybecskerek

a Bégaparti vasutállomás **vendéglője**, házal, berendezést együtt örökörni eladó. - Vételár 30 ezer korona, melyen 20 ezer korona adósága van 5 százalékos, melyet a vevő átvehet. Tudakozhatni ugyannál a tulajdonosnál, **ö.zv. Szűts Lajosné Nagybecskerek** Bégaparti vasúti vendéglő. 2-4

helyesek, csak egy a baj, hogy ezeket már igen sokszor emlídték a Fogadóban is és más szaklapok hasábjain is és ez a körülmény szolgált ok arra, hogy nem közelítenék. Ez azonban az események egyet ujon való propagálásáról nem riassza vissza. - **Yvesen - Kesztes.** Az előfűtés lejárát mindig utaltam van a lappal mellette; ez a legcélszerűbb figyelmeztetés, miután hogy alkalmatlanságra sem ad okot amikor az előfűtés beküldését észbejuttatja. Kérjük tehát a közéleti lejárátal ezt a legalkalmasabb módot alkalmazni. Az előfűtést díjért is szíves köszönet nyújtás. Üdvölet. - **Rozs . . . I.** On kartársunk vagy a szüvel ügyeket tartalmazó irattal elrendezése, vagy a lakorekba teendő ezresi összeműltetéséből kérszül, amikor a különböz tárgyakat rendelő levélét elküldte, amelyből a község és üzlet neve egy oly pontosan kíván hagyva, mint amely pompásan nem szeptőlük ki a postabegyér helyen látszó semmisségül a tartózkodással kapcsolatos adatok így természetesen semmi tekintetben sem interkedhetünk. Pontossábr 1-1 levelet körünk. - **D. J. Esztergom.** Önnök igaz a van 1. kartársunk, de nekünk is. Mert lám, ha az utóbbi sorokat nem kapja, én sem írja nekünk ezt a figyelmeztetőt, amit különben azért is szíves készséggel acceptálunk, mert kapcsolatban egy kis „pénzmag” is érkezett. Szíves-köszönet nyújtás és üdv. - **Sz. S. Stratmár.** A kimaradás közönséges felelősséget történt. Ne de a mostani számban pót-olva van a hiány. Üdv. - **Kk. M. Vázarhely.** A fentírtott el. h-ya névze újabb tudósítás kérélt, mivelhogy az előző elküldött. Az újabb közlések jóték. Üdv!

## Bérbeadó

a zombori gör. kel. hitközségnek ujonnan épülő **nagyszállodája.** Részletes felvilágosítást ad a **Gazdasági Takarékpénztár Rt. Zomborban.**

## Biztos jövő.

Makón az Újváros állomás mellett, nagyfogalmu kövesut mellett, 800 □ öli területen — mely szép fekvésűnél fogva parkorúzható s bármily ipartelepek alkalmas — egy ujjonnan épült (8 évig adómentes) **ház, melyben igen jó fogalmu vendéglő és fűszerüzlet van —** traktüregedővel —, ugyszintén a Sirkert-utczában 40 éve fönnálló fűszerüzlet, házzal együtt (mely 400 □ öli területen szép gyümölcsös, pálinkafüvés s cementes görökök vannak törökül és cefre részén), csaldói okok miatt szabad kézzél s igen kedvező feltételek mellett **örök áron eladó.** Értekezhetni tulajdonos: **RATKAY JÁNOS** vendéglősi **Makó** (Ujvárosi állomás mellett). Nevezett házas és üzlet — ha vétel nem történik — ünketes árveresen június 2-án eladatik. 2-3

# Vendéglői és kávéházi cikkek

olcsó beszerzése

**Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 34. (Fogadó nyomda.)**

Szállítja a következő cikkeket:

**Fogvájókat** a legjobb kárpáti fából az összes fogalomban lévő kivitelben és minőségben.

**Japán fogvájókat** kávéházak számára eredeti dobozokban.

**Fogvájótartókat** porcellánból, egyszerű és díszes kivitelben.

**Fogvájó automatákat** nikkelből v. ezüstözve, melyekből a fogvájók egyenkint vehetők csak ki.

**Szivarzsigléket** egyszeresen és kétszeresen egett szópokával, reklámmalossal és anélkül.

**Krétákat** vendéglőirés kávéházi cétra, sznes papír- vagy faburkolatban.

**Dákókrétákat**, fehér, kék vagy zöld színben reklámmalossal s anélkül.

**Dákóbőröket és bőrragaszt** az összes használatos minőségekben.  
**Írótablettákat** vendéglői és kávéházi celokra negyféle nagyságban.

**Tablettatörő-szivacsokat** a legfinomabb minőségben közvetlenül a termelőktől beszererve.

**Rize-szalmaszállakat** hűsítő italok szűréséhez 1000-kint dobozba csomagolva, vagy szállaként szállpapírhelyében, mely esetleg reklámmalossal is ellátható.

**Hektograph-lapokat** és anyagot kitűnő minőségben.

**Hektograph tentákat** étlappráshoz az összes sznekekben.

**Hektograph írógépszállakat** bármely rendszerű írógépekhez.

**Író- és rondtollakat** a legmegtelevőbb fajtakban acélból, nikkelből vagy alumínumból.

**Tollszarazakat** minden kívánt kivitelben és minőségben.

**Ruggantany-bejegyzőket** a legolcsóbb áron.

**Étlapokat, borjegyzékeket** minden igénynek megfelelő kivitelben egy vagy több színben nyoma.

**Söntés-, konyha- és kávéházi beíró leveket** örtörás vagy saját minták szerint.

**Étel- és italjegyzékeket** gyufatárléka alkalmazható, egy vagy több szneben erős, finom kartonpapírra nyoma.

**Szelvény-bérlőfüzeteket** 11 koronás és 22 koronás beosztással.

**Menu-és asztalkártyákat** egyszerű és díszes kivitelben, esetleg a kívánt szövetszerinti nyomással.

**Ételdíszeket és zászlokat** papírból (hal, sült, stb-hez).

**Tortapapírokat, tányérokat** stb. dus vaslestekekben.

**Selyempapírszalvétákat** a legkülönbözőbb mintákban.

**Bon-blokkok** minden színben.

**Ruhatári számok** 1-500-ig és 1-1000-ig számozva.

**Belépőjegyek szelvényre** 1-500-ig számozva.

Olcsó  
szabott árak!

Papírszalvéták teljes választékban. - Hektograph-fűszerelések. - Levélpapírokat, borítékok. - Vendéglői és kávéházi írógépek. - Pincészelési és borászati cikkek.

Olcsó  
szabott árak!

# Néhány szakértői vélemény

□ □ □ □

**Frohner Hotel Imperial, Wien.** A „Kristály” asztali vizet vendégeink kellemes íze miatt kedvelik. **Rüling,** igazgató.

**Restaurant Carl Hiller, Berlin NW. Unter den Linden 62-63.** A „Kristály” ásványvizet vendégeimmel igen kedvelt és szállítványaink mindig a legjobb állapotban érkeznek meg. **Louis Adlon,** tulajd.

**The Savoy Hotel, London.** A „Kristályforrás” ásványvizet kitűnőnek találok ugy tisztán magában, mint borral vegyítve. **Henry Prüger,** vendéglős.

**The Splendid Hotel Ostende.** A „Kristályforrás” ásványvizet a legkitűnőbb és vendégeimnek legkedveltebb asztali víze, melynek hírneve túlhaladta az összes eddig ismert vizeket Ostendében. **Charles Vásárhelyi,** igazgató.

**Ő cs. és Apostoli kir. Felsőeg Udvari Gazdasági hivatala, Wien.** A „Krisztályforrás” igen kellemes ízű és üdítő italnak találtatt. **Franz von Worlitzky,** cs. és kir. udvari gazdasági igazgató.

## Hivatalos vélemények.

Budapest székesétfváros vegyészeti és tápszervizsgáló intézete a „Krisztályforrás” ásványvizet *tiszta, bomlási anyagoktól egészen mentes és chemiai szempontból egészségesnek* minősítette.

Az állami bakteriologiai intézet a „Krisztályforrás” vizet tisztának és kilógástalannak minősítette.

**Dr. Rigler Gusztáv,** a kolozsvári egyetem egészségtan tanára, az 1902. XII. magyar balneologiai kongresszuson a forgalomban levő különféle ásványvizeknek bakteriologiai szempontból történt vizsgálatáról tartott előadásában *legtisztábbnak* a „Krisztályforrás” ásványvizet jelentette ki.

A magyar kir. tud. egyetem vegytani intézete a „Krisztályforrás”-t *nagy mélységből fakadó állandó összetételű, igen tiszta, magnesium hydrocarbonatos ásványviznek* minősítette.

Az Országos Magyar kir. Chemiai Intézet megállapította, hogy a „Krisztályviz” igen tiszta magnesiumhydrocarbonatos ásványviz.

A magy. kir. Belügyminiszter 1906. március 6-án kelt 22882. számú határozatából. A „Krisztályforrás” közegészségügyi szempontból *mint élvezetiiz: kitűnő és rendkívül értékes.*

Az Orsz. Közegészségügyi Tan. a „Krisztályforrás”-t *helyes és tisztán való kezelése folytán a külföldön való versenyzésre más ásványvizekkel hivatottnak* minősítette.

### Figyelem.

### Nyilvános kötelezvény.

### Figyelem.

## Hektograph

lapok, ténták, készítőlecek stb. az étlap-sokszorosításához való cikkeik legolcsóbban beszerezhetőek.

## Fogadó-nyomdában

Budapest, Szentkirályi-u. 34.

Tekintettel arra, hogy az idei ujbó-bevásárlások nagyon sok vendég-  
lőst olyan helyzetbe juttattak, hogy ha kimeri az ihatatlan savanyú borát, akkor az üzletet ulti agyon, ha pedig a borát ászokolja, akkor meg ő bort kel-  
lene mérődrága pénzzen venni, amelyek szintén az ugynevezett parasztpén-  
sékből évet-étessek.

En ulti nyilvánosan kötelezem magamat bármely hitelképes tisztessé-  
ges vendégőlönek egy levelező-lapjára egy hektóliiter 1912. évi november-  
szüretőlű rüling vagy kövidinka bort bizonyonképen oljanformán eikű-  
teni, hogy azt a vendéget szándúra mérje ki. Ennek lőken termelt érinlet-  
ben tisztázóként nemcsak beszéletemmel felelek, hanem a vállalt bor-  
árári felelősséget válllok és pedig azért, hogy ez egy nagyon kedvelt itala-  
tisz a fogasztó közönségnek. Szállítom bármely állomásra bérmentes ó-  
kővidinkát 62 filléret és a Rétlinget 64 filléret.

A bor kiválólag valódos szüretű, a savanyúságnak semmi nyomá-  
ment teljesen érett szőlőből novemberben lett szüretelt.

Megrendelések címzendők:

**Beck Májor**

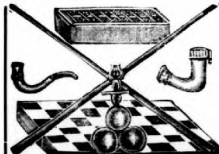
horgonylőltető, Kiskasszajak, Kezdető-főlé.

## Szalmaszálak

hűstő italok szűrésőlééhez, se-  
lyempapírhelyében vagy anél-  
kül legolcsóbban kaphatók a

## Fogadó-nyomdában

Budapest, Szentkirályi-u. 34.



## Novágh Károly mű- és disz-mű-esztergályos

Budapest, I. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hozai Takarék pönztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefantsont-teke (billiárd) golyók, dákok, sakk, domino, lignum santum-golyók, bábuok, sédiabotok, tajték- és borostyánkő dohányszó-eszközöket stb. nagy választékban. — Billiárd-golyókat esztergályozása, dákok, sakk és domino javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással — Jelfogadtatnak. □**

## Eladó jóforgalmu vendéglő, hentesség, mészárszék

**betegség miatt...** Az ület egy a mai kornak megfelelően újonnan fölépített és minden kényelemmel berendezett házában van. Tartozik hozzá fentem kívül — **nagy pincék** (alkalmas sóraktárnak) — 2 nagy magtár, megfelelő kereskedés célra — nagy kikövesített udvar (kittűnően alkalmas fakereskedelemre). **Ha vevő gazdálkodni akar**, ez esetben a földék is bérbeadó. — Bővebbet: **Fábiának Lajosné Központi vendéglő — Nagysálló.** (Bars m.)

## SAJT!

Számítalan kintűtetés

EMENTALI, RÉPCELAKI, TRAPPISTA, ROMADOUR, CSEMEGE- és TEAVAJ

ajánlja **Stauffer és Fiai** sajt- és vajgyárak RÉPCELAK Vas m.

685 913 szám.

Fertőszentmiklós nagyközség előjárósága.

## Vendéglő bérbeadási hirdetmény.

Fertőszentmiklós előjárósága közhírré teszi, hogy a

## Községi nagyvendéglőt

folyó évi **junius hó 8-án délután 3 órakor** a községközönség meggyűlésén árverésen három évre haszonbérbe adja.

Az árverés **1913. évi október hó 1-én** kezdődik. Az árverési feltételek a jegyzői hivatalban megtekinthetők. — Az árverés megkezdése előtt zárt ajánlatok elfogadhatnak.

Fertőszentmiklós, 1913 évi április 26.

Guzmits Gusztáv jegyző.

Pauer József bíró.

## Cukrászt keresek

Balatonkenese földőre, ki a saját kezére dolgozik. A földő állandóan 1000-1000 vendég tartózkodék és földőrel meg a egy egy Bury- és jól képzett cukrásznak igen szép jövedelemre van kánlatása. Bővebbet Breuer József földőbérlet és vendégölés Balatonkenese.

## Jégszekrények

sörkimerő készülékek szabadalmazott szerkezettel, éteklutók minden célra legolcsóbb gyári árban.

## STILLER JÓZSEF

csász. és kir. szab. jégszekrények gyára

Budapest, VII. Kazinczy-utca 6 b.  
ezelőtt VII., Nagydófa-utca 22.  
Wesseleny-utca sárok.  
Alapítottatott 1873.



**Figyelem!** Cégesre figyelem tésék, az nem társas, egyedül tulajdonos Stiller József.

## FELVIDÉKI FOGADÓ

**étterem, kávéház és külön kocsival gyönyörű** — románcos ehenfa szűz a rédiszűtös — butorzáttal fölserelit 14 szobával a sz. órsz. hozartartozékkal és teljes berendezéssel együtt eladó. A kávéház, étterem, söntés, konyha és kávékonyha szintén modern és értékes berendezéssel vannak ellátva s ezenkívül 2 haker, egy igás kocsi, 1 koffer-hordó-kocsi és még két ló tartozik az üzlethez. Az ület ára **22 ezer korona**. Hátszó 6000 (haterez) korona. Még 6 éves szerződés. — Cim a kiadóhivatalban. 1-4

## Fürdőigazgatóságok és vendéglősök-és budapesti kávéosok figyelméhe !!

Egy 12 tagból álló jól szervezett és jól betanult **zenekar**, mely már több ízben külföldi nagyobb városokban is működött, a nyári időnyre nagyobb földőre, esetleg **Budapesten jobb kávéházba**

elszerződni óhajtának. Csak tulajdonosoknak bővebb felvilágosítást nyújt: **Széky nagyvendégölés Jászapati.**

## Prágai sonkát

nyers és főtt állapotban, gépsonkát, teljesen esont nélkül és **mindenemű husmenüeket** a legújtanosabb árban és pontosan szállít

## Földvály Károly hentes

Budapest I., Bertalan-utca 22.

## Eladó beszálló-vendéglő!

Veszprém-megyében, a megye székhelyén egy igen jó forgalmu beszálló vendéglő eladó. Az üzlethez tartozik: egy nagy és egy kis **ivo-szoba**, egy szép **étterem**, konyha, spetz, 2 szobás lakás előszobával, külön épületben — 1 szoba, konyha, istálló, nagy udvar kocsiszettel, 2 pince, nagyon szép kerthelyiség, fódott tekepállyával és szaletival. Az üzletnek igen nagy italfogyasztása és igen jó vidéki forgalma van. **Eladási ár: 38000 korona.** **Átvételhez: 18-20000 korona** elégséges. Cim a kiadóhivatalban. 1-3

